

Informacija o zaključivanju Sporazuma o zajmu između Evropske unije i Crne Gore, o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast

Podrška Evropske unije (EU) zemljama Zapadnog Balkana u okviru Plana rasta ima za cilj da se u periodu od 2024. do 2027. godine ubrza ekonomska konvergencija zemalja regiona ka prosjeku EU, kroz sprovođenje neophodnih reformi usmjerenih na postizanje ekonomskog rasta, ubrzanje poslovnog okruženja, vladavinu prava i poboljšanje kvaliteta života građana, što će dalje doprinijeti ubrzanju procesa integracija, odnosno pristupanja EU i što će doprinijeti približavanju država regiona jedinstvenom zajedničkom evropskom tržištu.

Evropska komisija (EK) je usvojila novi Plan rasta 8. novembra 2023. godine, sa projekcijom da će reforme i finansijska podrška EU imati pozitivan efekat na ekonomski rast država kandidata. Plan predviđa kombinaciju bespovratnih sredstava i povoljnih kredita u ukupnom iznosu od 6 milijardi eura za period 2024-2027, a za Crnu Goru je alocirano 383,5 miliona eura, od čega oko 110,1 miliona eura čine bespovratna sredstva, a oko 273,4 miliona eura povoljni krediti. **Komisija je odobrila Reformsku agendu Crne Gore putem Odluke o sprovođenju na dan 23. oktobar 2024. godine i na osnovu iste odobrila ukupan maksimalni finansijski doprinos do 273,436,161.85 eura kao kreditnu podršku.**

Pored zaključivanja Sporazuma o pristupanju instrumentu u okviru Instrumenta za reforme i rast, potrebno je zaključiti i Sporazum o zajmu, što su dva ključna dokumenta za početak korišćenje sredstava iz Plana rasta, odnosno Reformske agende 2024-2027. Važno je napomenuti da je preduslov za zaključenje Sporazuma o zajmu zaključenje Sporazuma o pristupanju instrumentu. S tim u vezi, Vlada Crne Gore je na 64. sjednici, koja je održana 16. januara 2025. godine, utvrdila Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma o pristupanju Instrumentu između Evropske Unije koju predstavlja Komisija i Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast (Zaključak Vlade br. 10-040/25-132/2). Dodatno, Skupština Crne Gore je na trećem vandrednom zasijedanju, koje je održano 21. februara 2025. godine, donijela Ukaz o proglašenju Zakona o potvrđivanju Sporazuma o pristupanju Instrumentu između Evropske unije koju predstavlja Komisija i Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast (Ukaz br. 011/25-329/2-01, od 25. februara 2025. godine).

Kada je u pitanju **Sporazum o zajmu**, istim se utvrđuju prava i obaveze strana i rokovi i uslovi koji se primjenjuju na kreditnu podršku. S tim u vezi, kreditni instrument će biti dostupan kroz više periodičnih tranši. Tranše će se isplaćivati na polugodišnjem nivou, do prve polovine 2028. godine, čiji će iznos zavisiti od ispunjenja definisanih koraka Reformskom agendom. U slučaju da se određeni koraci definisani Reformskom agendom, ne ispune u datom roku, dostupan iznos periodičnog plaćanja će biti srazmjerno umanjen, uz mogućnost naknadne isplate nakon prijave ispunjenosti koraka u skladu sa pravilima i odlukom koja će biti donijeta od strane Evropske komisije.

Imajući u vidu da su u okviru Programa Reformske agende dostupni predfinansiranje i periodične tranše, važno je istaći da je preduslov za dobijanje predfinansiranja formalno-pravne priorode, odnosno stupanje na snagu Sporazuma o pristupanju instrumentu i

Sporazuma o zajmu. S druge strane, osam periodičnih tranši uslovljene su ispunjenjem definisanih koraka kroz Reformsku agendu. Isplata kreditne podrške će se vršiti u ratama na osnovu zadovoljavajućeg ispunjenja uslova iz Reformske agende.

Ukupan iznos predfinansiranja će biti do 7% od ukupno dostupnih sredstava za Crnu Goru, odnosno oko 26,8 miliona eura. Predfinansiranja kombinuje bespovratnu finansijsku podršku, kao i kreditnu podršku.

Ukupan dostupan iznos kreditnih sredstava jeste 273,436,161.85 eura, od čega iznos do 19,140,531.33 eura predstavlja dio kreditnih sredstava iz predfinansiranja. Od ukupno opredijeljenih kreditnih sredstava 34,75% se odnosi na kreditna sredstva koja će biti kanalisana kroz zajednički fond osnovan u okviru Zapadnobalkanskog investicionog okvira.

Važno je napomenuti da je kreditna podrška dostupna u dva oblika - kao direktna finansijska pomoć i kao sredstava koja će biti kanalisana preko Investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF). U skladu sa tim, od ukupnog kreditnog iznosa predfinansiranja iznos do 6,651,334.64 eura će biti usmjeren kroz WBIF, što čini 34,75% od kreditnog iznosa predfinansiranja.

U cilju obezbjeđivanja sredstava za finansiranje kreditne podrške, Komisija će u ime EU pokrenuti emisiju obveznica ili bilo koje druge odgovarajuće kratkoročne i/ili dugoročne finansijske transakcije. U skladu sa navedenim, **Komisija će ponuditi zajmove po povoljnim uslovima sa periodom otplate kredita maksimum 40 godina od datuma potpisivanja Sporazuma o zajmu, sa grejs periodom do 10 godina, odnosno otplata glavnice će početi od 2034. godine i ravnomjerno će biti raspoređena u jednakim ratama tokom preostalog perioda dospijeca kredita.**

Kamata će se plaćati na godišnjem nivou. Period kamate i Datumi dospijeca biće, za svaku Ratu zajma ili Tranšu, određeni u Obavještenju o potvrđivanju (Aneks 2 Sporazuma o zajmu) za tu Ratu zajma ili Tranšu i saopšteni Zajmoprimcu.

Troškovi, kao što su trošak finansiranja (kamata), trošak upravljanja likvidnošću i trošak usluge, će se obračunati u skladu sa Metodologijom raspodijele troškova definisane Odlukom Komisije o sprovođenju (EU/Euratom) 2024/1520 od 12. jula 2024. godine.

Kreditna sredstva dostupna kroz Sporazum o zajmu na raspolaganju su do 31. decembra 2027. godine.

U skladu sa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu (SL CG br. 11/2025, od 10/02/2025) i Odlukom o zaduženju Crne Gore za 2025. godinu (SL CG br. 11/2025, od 10/02/2025), definisano je da „U 2025. godini, Država može zaključiti kreditni aranžman sa Evropskom unijom koju predstavlja Evropska komisija, u iznosu do 275.000.000,00 eura, za potrebe implementacije Instrumenta Evropske unije za reformu i rast („Reform and Growth Facility for the Western Balkans“). Država može zaključivati i pojedinačne kreditne aranžmane sa međunarodnim finansijskim institucijama koji proizilaze iz Instrumenta Evropske unije za reformu i rast ...“.

Imajući u vidu da je za potrebe uplate sredstava, dostupnih kroz Program Reformske agende, otvoren račun u Centralnoj banci Crne Gore, Centralna banka ima ulogu agenta Crne Gore u

procesu protoka sredstava, a shodno tome guvernerka u ime Centralne banke Crne Gore je ko-potpisnik Sporazuma o zajmu.

Procedura stupanja na snagu Sporazuma o zajmu podrazumijeva sledeće korake:

1. Dostavljanje konačne usaglašene verzije Sporazuma o zajmu od strane Evropske komisije, koji će biti predmet potpisivanja.
2. Potpisivanje Sporazuma o zajmu od strane Crne Gore i dostavljanje istog Evropskoj komisiji na potpisivanje.
3. Potpisivanje i usvajanje Sporazuma o zajmu od strane Evropske komisije i dostavljanje potpisanog Sporazuma Crnoj Gori.
4. Mišljenje na Sporazum od strane Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore i dostavljanje predmetnog Mišljenja Evropskoj komisiji.
5. Datum stupanja na snagu Sporazuma o zajmu biće datum dostavljanja Mišljenja Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore Evropskoj komisiji.

**REFORM AND GROWTH FACILITY FOR THE
WESTERN BALKANS**

LOAN AGREEMENT

between

THE EUROPEAN UNION
Represented by the European Commission
as Lender

and

MONTENEGRO
as Borrower

and

THE CENTRAL BANK OF MONTENEGRO
as Agent to the Borrower

2025

This Loan Agreement is made by and between the **European Union**, represented by the European Commission,

as the Lender,

and

Montenegro, represented by the Minister of Finance, Mr Novica Vuković, as the Borrower,

and

the **Central Bank of Montenegro**, acting as an agent to the Borrower, represented by the Governor of the Central Bank of Montenegro,

herein jointly referred to as the “Parties” and each of them a “Party”.

PREAMBLE

Whereas:

- (1) Regulation (EU) 2024/1449 of the European Parliament and of the Council (the ‘**Regulation (EU) 2024/1449**’), established the ‘Reform and Growth Facility for the Western Balkans’ (the ‘**Facility**’)¹ to support the enlargement process by accelerating the alignment with the Union acquis, accelerate regional economic integration as well as socio-economic convergence with the EU.
- (2) Support under the Facility is to be provided following the approval by the Commission, in accordance with Article 15 of Regulation (EU) 2024/1449, of a Reform Agenda submitted by the Borrower (the ‘**Reform Agenda**’), setting out the reforms to be undertaken by the beneficiary as well as investment areas. The Reform Agenda should provide for an overarching framework to achieve the objectives of the Facility, on the basis inter alia of a facility agreement and of a loan agreement to be concluded between the Union and the Borrower.
- (3) In accordance with Articles 11, 12 and 13 of Regulation (EU) 2024/1449, the Borrower prepared and submitted the Reform Agenda on 8 October 2024 to the Commission. In accordance with Articles 14 and 15 of Regulation (EU) 2024/1449, the Commission assessed the relevance, comprehensiveness and appropriateness of the Reform Agenda and approved it by means of an implementing decision on 23 October 2024² (the ‘**Commission Implementing Decision**’).
- (4) In accordance with Regulation (EU) 2024/1449, by virtue of the Commission Implementing Decision, the Commission approved a total maximum financial contribution of up to EUR 273,436,161.85 as loan support linked to the satisfactory fulfilment of payment conditions (qualitative and quantitative steps) as set out in the Reform Agenda as well as of pre-conditions and general conditions for disbursement set out in Article 5 and 12 of Regulation (EU) 2024/1449 respectively.

---

¹ Regulation (EU) 2024/1449 of the European Parliament and of the Council of 14 May 2024 on establishing the Reform and Growth Facility for the Western Balkans, OJ L, 2024/1449, 24.5.2024, p. 1.

² C(2024)7375, 23.10.2024.

- (5) The loan support, which will be partially implemented through the Western Balkans Investment Framework ('WBIF'), is to be disbursed directly to the treasury of the Borrower. The Borrower shall transfer 34,75% of the loan support to the European Western Balkans Joint Fund (EWBJF) established under the WBIF for receiving donors' contributions in accordance with contribution arrangements to be concluded between the Borrower and European Bank for Reconstruction and Development and the European Investment Bank (the 'Fund Managers') pursuant to the rules pertaining to the fund (the 'EWBJF General Conditions').
- (6) In accordance with Article 9 of Regulation (EU) 2024/1449, the European Union concluded a facility agreement (the 'Facility Agreement') with the Borrower laying down the principles of the financial cooperation between the European Union and the beneficiary and setting out detailed provisions concerning, among other things, the activities related to the management, control, supervision, monitoring, evaluation, reporting and audit of the funds under the Facility as well as the measures to effectively prevent, detect, investigate, correct and report irregularities, fraud, corruption, and any other illegal activity affecting financial interests of the Union and conflicts of interests, including the effective investigation and prosecution of offences affecting the financial interests of the Union, and to avoid double funding.
- (7) In accordance with Article 9(2) of Regulation (EU) 2024/1449, the Facility Agreement is to be complemented by a loan agreement setting out specific provisions for the management and implementation of funding provided to the Borrower in the form of loans under the Facility.
- (8) In accordance with Article 9(3) of Regulation (EU) 2024/1449, funding is to be granted to the Borrower only after the respective Facility Agreement and the applicable loan agreement have entered into force.
- (9) In accordance with Articles 12 and 21 of Regulation (EU) 2024/1449, the disbursement of the loan support is to be provided in instalments, based on the satisfactory fulfilment of payment conditions in the form of qualitative and quantitative steps set out in the Commission Implementing Decision and subject to the fulfilment of pre-conditions and general conditions set out in Article 5 and 12 of Regulation (EU) 2024/1449 respectively.
- (10) In accordance with Article 21(11) of Regulation (EU) 2024/1449, disbursements of the loan are subject to the available funding, and an instalment may be disbursed in one or more tranches.
- (11) In accordance with Article 20 of Regulation (EU) 2024/1449, the Western Balkans beneficiaries may request, following submission of their Reform Agenda, a pre-financing payment of up to 7% of the total amount foreseen under the Facility, subject to the fulfilment by the Western Balkans beneficiaries of pre-conditions and general conditions set out in Article 5 and 12 of Regulation (EU) 2024/1449 respectively. The pre-financing combines non-repayable financial support and loan support. The pre-financing corresponding to the loans is to be made available to the treasury of Montenegro.

- (12) The Commission Implementing Decision establishes a total support in the form of loan support under the Facility amounting to a maximum of up to EUR 273,436,161.85 for the Borrower. In accordance with Article 20 of Regulation (EU) 2024/1449, the Borrower has requested a pre-financing amount of EUR 19,140,531.33 in the form of loan support.
- (13) Pursuant to Article 9(4) of Regulation (EU) 2024/1449, the loan agreement to be concluded between the Commission and the Borrower is to provide for obligations of the Borrower in relation to the cooperation for the protection of the financial interests of the Union as set out in Article 129 of Regulation (EU, Euratom) 2024/2509 of the European Parliament and of the Council of 23 September 2024 on the financial rules applicable to the general budget of the Union³ (the '**Financial Regulation**').
- (14) Provisions of the Financial Regulation relating to the implementation of financial assistance by the Lender are to apply to the Loan under this Agreement, unless derogated from in Regulation (EU) 2024/1449.
- (15) The Commission's funding strategy ("**Diversified Funding Strategy**"), set out in Article 224 of the Financial Regulation and governed by the rules of Commission Implementing Decision (EU, Euratom) 2023/2825⁴, as amended or replaced as the case may be, applies to the funding of the financial assistance in the form of loans provided under the Facility.
- (16) The Commission will launch on behalf of the Union bond issues, notes, short-term bills or any other appropriate short and/or long-term financial transactions ("**Funding Instruments**") for the funding of the loan support requested by the Borrower.
- (17) In accordance with recital 50 and Article 17 of Regulation (EU) 2024/1449, the Commission should offer loans at highly concessional terms with a maximum duration of 40 years, with repayment of the principal not starting before 2034, in full compliance with the principles of sound financial management.
- (18) The terms of each disbursement of the loan support are determined in accordance with Regulation (EU) 2024/1449, the Commission Implementing Decision, the Reform Agenda, the Cost Allocation Methodology, the Facility Agreement and this Loan Agreement.
- (19) Appropriate measures related to the prevention of, and the fight against fraud, corruption and other irregularities affecting the Loan are to be provided for by the authorities of the Borrower.

Now, therefore, the Parties hereto have agreed as follows:

Article 1 DEFINITIONS

In this Loan Agreement (including its recitals) the following terms have the following

---

³ OJ L 239, 26.9.2024.

⁴ Commission Implementing Decision (EU, Euratom) 2023/2825 of 12 December 2023

meaning:

- (1) **“Availability Period”** means the period that runs up to the date defined in Article 2(6) of this Loan Agreement.
- (2) **“Allocated Percentage”** means a share equal to 34.75% of the loan support provided under this Loan Agreement, which the Borrower must transfer to the EWBJF.
- (3) **“Borrower”** means Montenegro.
- (4) **“Business Day”** means a day on which the TARGET2 payment system is open for business.
- (5) **“Commission”** means the European Commission.
- (6) **“Confirmation Notice”** means the Lender’s written notice to the Borrower in the form of Annex 2 setting out the final terms of the Loan Instalment or, as the case may be, a tranche of the Loan Instalment.
- (7) **“Cost Allocation Methodology”** means the Commission Implementing Decision (EU, Euratom) 2024/1520 of 12 July 2024 establishing the framework for allocating costs related to borrowing and debt management operations under the diversified funding strategy⁵, as amended or replaced as the case may be.
- (8) **“Conflict of Interests”** in line with Article 61 of the Financial Regulation, means that the impartial and objective exercise of the functions of a person involved in the implementation of financial support under the Facility is compromised for reasons involving family, emotional life, political or national affinity, economic interest or any other direct or indirect personal interest. A conflict of interests includes situations that may objectively be perceived as a conflict of interests.
- (9) **“Corruption”** means corruption as defined in Article 4(2) of Directive (EU) 2017/1371 or active corruption within the meaning of Article 3 of the Convention on the fight against corruption involving officials of the European Communities or officials of Member States of the European Union, drawn up by the Council Act of 26 May 1997, or conduct referred to in Article 2(1) of Council Framework Decision 2003/568/JHA, or corruption as defined in other applicable laws.
- (10) **“Cost of Carry”** is the cost of carry as defined in the Cost Allocation Methodology.
- (11) **“Cost of Funding”** is the cost of funding as defined in the Cost Allocation Methodology.
- (12) **“Cost of Liquidity Management”** is the cost of liquidity management as defined in the Cost Allocation Methodology
- (13) **“Cost of Service”** is the cost of service for administrative overheads as defined in the Cost Allocation Methodology.
- (14) **“Commission Implementing Decision”** means Commission Implementing

---

⁵ OJ L, 2024/1974, 18.7.2024.

Decision of 23 October 2024 under Article 15 of Regulation (EU) 2024/1449 on the approval of the Reform Agenda submitted by the Borrower.

- (15) **“Contribution Arrangement”** means the written agreement concluded between the Borrower and the EWBJF Fund Managers which sets out the amount committed by the Borrower to the EWBJF, the currency of such contribution, the manner in which payments thereof will be made to the Fund Account and may contain such other administrative matters as may be required and are permitted by the General Conditions, and will be substantiated in the form attached in Annex A to the General Conditions, as applicable. The Contribution Arrangement also serves as adherence to the EWBJF General Conditions.
- (16) **“Disbursement”** means a disbursement of a Pre-Financing Loan Instalment, Loan Instalment or Tranche to the Borrower under this Loan Agreement.
- (17) **“Disbursement Date”** means, in relation to the Disbursement, the date of transfer of the Net Disbursement Amount to the account indicated in Article 8 of this Loan Agreement.
- (18) **“Due Date”** means any day on which a payment by the Borrower to the Lender is due under this Agreement, including any date indicated in the Confirmation Notice on which a payment of principal amount, Cost of Funding, Cost of Service, and Cost of Liquidity Management is to be made.
- (19) **“Diversified Funding Strategy”** means the Commission's funding strategy set out in Article 224 of the Financial Regulation and governed by the rules of Commission Implementing Decision 2023/2825.
- (20) **“Early Reimbursement”** means any voluntary early repayment, in total or in part, of the Loan Facility at the initiative of the Borrower.
- (21) **“Early Repayment”** means the early repayment of the Loan Facility requested by the Lender.
- (22) **“EBRD”** means the European Bank of Reconstruction and Development.
- (23) **“EIB”** means the European Investment Bank.
- (24) **“Event of Default”** means an event defined in Article 13(1) of this Loan Agreement.
- (25) **“ECB”** means the European Central Bank.
- (26) **“EU”** means the European Union.
- (27) **“External Indebtedness”** means all indebtedness of the Borrower (i) which is denominated or payable in a currency other than the lawful currency of the Borrower and (ii) which was not originally incurred or assumed under an agreement or instrument made with or issued to creditors substantially all of whom are residents of the Borrower or entities having their head office or principal place of business within the territory of the Borrower.
- (28) **“EWBJF”** means the European Western Balkans Joint Fund established under the Western Balkan Investment Framework for receiving donors' contributions, in accordance with the EWBJF General Conditions lastly approved by

Commission Decision C(2023)4806 of 19 July 2023⁶.

- (29) **“Facility”** means the Reform and Growth Facility for the Western Balkans established by Regulation (EU) 2024/1449.
- (30) **“Financial Regulation”** means Regulation (EU, Euratom) 2024/2509 of the European Parliament and of the Council of 23 September 2024 on the financial rules applicable to the general budget of the Union.
- (31) **“Fund Account”** means the bank account, opened and maintained by the EBRD, to which contributions to the Fund will be transferred by the Borrower and out of which the EBRD shall disburse resources of the Fund, as required, in accordance with the EWBJF General Conditions.
- (32) **“Funding Instrument”** means bond issues, notes, short-term bills or any other appropriate short and/or long-term financial transactions launched by the Commission on behalf of the Union under the Diversified Funding Strategy for the funding of the loan support requested by the Borrower.
- (33) **“Facility Agreement”** means the facility agreement concluded between the European Union, represented by the Commission, and the Borrower in accordance with Article 9 of Regulation (EU) 2024/1449.
- (34) **“Fraud”** means fraud within the meaning of Article 3 of Directive (EU) 2017/1371 of the European Parliament and of the Council and Article 1 of the Convention on the protection of the European Communities’ financial interests, drawn up by the Council Act of 26 July 1995.
- (35) **“Fund Managers”** means, in the context of the EWBJF, the EBRD and the EIB.
- (36) **“EWBJF General conditions”** means the set of provisions governing the administration of the EWBJF, establishing roles and responsibilities, composition, methods of work and decision-making systems of the EWBJF, as initially approved on 7 November 2006, and subsequently amended on 2 October 2009, 16 June 2016 and 6 September 2023, and which may be further amended as necessary by its governing entities.
- (37) **“IMF”** means the International Monetary Fund.
- (38) **“IMF Arrangement”** means any agreement, programme, facility or other financial arrangement between the Borrower and the IMF.
- (39) **“Interest Payment Date”** means any date on which interest is payable under the Loan Agreement.
- (40) **“Interest Period”** means the interest period as defined in the Cost Allocation Methodology.
- (41) **“Legal Opinion”** means the legal opinion issued by the Protector of Property and Legal interests of Montenegro of the Borrower in the form set out in Annex 3.

---

⁶ Commission Decision C(2023)4806 amending Commission Decision C(2016)3610 final as regards the approval of the General Conditions of the European Western Balkans Joint Fund, 19.7.2023.

- (42) **“Lender”** means the European Union.
- (43) **“Loan Agreement”** means this loan agreement.
- (44) **“Loan Instalment”** means the sums which have been the subject of a Request for Payment.
- (45) **“Loan Facility”** means the loan support that the Commission makes available to the Borrower under this Loan Agreement and in accordance with the Commission Implementing Decision.
- (46) **“Market Disruption Event”** means, at the time of a proposed issuance of Funding Instruments, the occurrence of events or circumstances affecting the national or international financial, political or economic conditions or international capital markets or currency exchange rates or exchange controls which in the reasonable view of the Lender - are likely to prejudice materially the ability of the Lender to achieve a successful issue, offering or distribution of Funding Instruments at a reasonable price.
- (47) **“Maturity Date”** means the scheduled date for full repayment of principal of the Loan Instalment or Tranche as defined in a Confirmation Notice.
- (48) **“Net Disbursement Amount”** means the proceeds of the Funding Instrument less the aggregate amount of clearing of the pre-financing according to Article 6 of this Loan Agreement in relation to any Disbursement, resulting in an amount to be disbursed to the Borrower.
- (49) **“Pre-financing Loan Instalment”** means the part of Loan Facility to be disbursed as pre-financing indicated in Article 6 of this Loan Agreement.
- (50) **“Reform Agenda”** means the Reform Agenda for the Borrower or amendment thereto assessed by the Commission and approved through the adoption of the Commission Implementing Decision.
- (51) **“Request for Payment”** means the Borrower’s request for the payment of Loan Instalments in the form of Annex 1(a) or Annex 1(b).
- (52) **“TARGET2”** means the Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer payment system which uses a single shared platform, and which was launched on 19 November 2007.
- (53) **“Tax”** means any tax, levy, impost, duty or other charge or withholding of a similar nature (including any penalty or interest payable in connection with any failure to pay or any delay in paying any of the same).
- (54) **“Tranche”** means a part of the Pre-Financing Loan Instalment or of a Loan Instalment.
- (55) **“WBIF”** means the Western Balkans Investment Framework (WBIF), a joint initiative of the EU, financial institutions, bilateral donors and beneficiaries, aimed at enhancing harmonisation and cooperation in investments for the socio-economic development of the region and contributing to the European perspective of the Western Balkans, as referred to in Article 12 of Regulation

(EU) 2021/1529⁷.

Article 2 SUBJECT OF THE AGREEMENT

- (1) This Loan Agreement sets out the rights and obligations of the Parties and terms and conditions applicable to the loan support provided with a view to the satisfactory fulfilment by the Borrower of the payment conditions set out in the Reform Agenda approved by the Commission Implementing Decision and to the fulfilment of the pre-conditions and general conditions set out in Article 5 and 12 of Regulation (EU) 2024/1449 respectively.
- (2) Subject to the provisions of Regulation (EU) 2024/1449, the Commission Implementing Decision, the Cost Allocation Methodology, the Facility Agreement and this Loan Agreement, the Union makes available to the Borrower a Loan Facility in euro in the aggregate principal amount of maximum EUR 273,436,161.85.
- (3) The Loan Facility shall be made available in Loan Instalments. The Loan Instalments shall be disbursed in one or more Tranches, according to the choice of the Lender.
- (4) The Borrower shall use all amounts borrowed by it under the Loan Facility in conformity with its obligations under the Reform Agenda, the Facility Agreement and this Loan Agreement.
- (5) The Central Bank of the Borrower shall act as the Borrower's financial agent and shall not be liable for any financial obligations of the Borrower under this Agreement.
- (6) The Loan shall be denominated solely in euro, which shall be the currency of account and payment. The Availability Period of the loan support shall be from 1 January 2024 until 31 December 2027.

Article 3 MATURITY

- (1) Each Disbursement shall have a maximum duration of 40 years from the date of the signature of this Loan Agreement.
- (2) The repayment of the principal amount of a Disbursement shall not start before 2034 and be spread evenly in equal repayments over the remaining maturity of the Disbursement.

Article 4 RESPONSIBILITY OF THE BORROWER

- (1) The Borrower shall be responsible for the fulfilment of payment conditions related to the qualitative and quantitative steps as set out in the Reform Agenda

---

⁷ Regulation (EU) 2021/1529 of the European Parliament and of the Council of 15 September 2021 establishing the Instrument for Pre-Accession assistance (IPA III) (OJ L 330, 20.9.2021, p. 1.

as approved in the Commission Implementing Decision and for the satisfactory fulfilment of the pre-conditions and general conditions set out in Article 5 and 12 of Regulation (EU) 2024/1449 respectively.

- (2) The satisfactory fulfilment of the payment conditions stemming from the Reform Agenda as approved in the Commission Implementing Decision shall presuppose that steps related to the same reforms for which the Borrower had achieved satisfactory fulfilment in prior decisions have not been reversed by the Borrower.

Article 5 OBLIGATIONS OF THE BORROWER WITH RESPECT TO THE IMPLEMENTATION OF A SHARE OF THE LOAN SUPPORT THROUGH THE WBIF

- (1) The Borrower shall transfer the Allocated Percentage to the EWBJF.
- (2) The obligation of the Borrower under this Article shall be formalised through Contribution Arrangements, in accordance with Article 19(2) of the Facility Agreement.
- (3) The Borrower shall conclude such Contribution Arrangements within three months from the adoption of the Commission release decision referred to in Article 8(1) of this Agreement.
- (4) The Borrower, in accordance with the Facility Agreement, shall provide the Commission with copies of such Contribution Arrangements, as well as of any subsequent changes thereto.
- (5) The Borrower shall provide the Commission with proofs of payment under each Contribution Arrangement.

Article 6 PRE-FINANCING

- (1) The Lender shall disburse an amount of EUR 19,140,531.33 of pre-financing in one or more Tranches.
- (2) The share of pre-financing related to the Allocated Percentage, to be made available to the EWBJF and amounting to EUR 6,651,334.64, shall be subject to the provisions of Article 5 of this Agreement.
- (3) The Borrower acknowledges and irrevocably agrees that:
  - a) The disbursement of the Pre-Financing Loan Instalment shall be subject to availability of funds, and, for the share of Allocated Percentage related to the pre-financing referred to in paragraph 2 of this Article to the receipt of a signed copy of the Contribution Arrangement, covering the entire share of Allocated Percentage related to the pre-financing;
  - b) Cost of Funding, Cost of Liquidity Management and Cost of Service for the Pre-financing Loan Instalment shall be based on the Cost Allocation Methodology;

- c) The Maturity Dates of the Pre-financing Loan Instalment shall be up to 40 years;
  - d) The Pre-financing Loan Instalment shall be disbursed in one or several Tranches;
  - e) It shall pay any fees, costs and expenses, including if applicable breakage costs and cost of carry;
  - f) It shall bear the costs of implementation and any fees due in respect of the implementation of the EWBIF in accordance with the EWBIF General Conditions.
- (4) The Lender shall issue to the Borrower a Confirmation Notice setting out the financial terms of the Pre-financing Loan Instalment or Tranche. The Borrower shall be deemed to have accepted in advance the terms of the Pre-financing Loan Instalment or Tranche set out in the Confirmation Notice.
  - (5) For pre-financing paid in accordance with paragraph 1 of this Article, an amount corresponding to the percentage equal to the ratio of the remaining uncleared pre-financing over remaining amounts of the Loan Facility to be disbursed shall be deducted from each Disbursement to calculate the Net Disbursement Amount in order to clear the pre-financing until it has been fully cleared.
  - (6) Upon request of the Borrower in its payment request, additional amounts may be deducted from each Disbursement in order to clear the pre-financing earlier.
  - (7) Amounts of pre-financing that have not been cleared by 31 December 2027 or, if earlier, the date in which the last Disbursement is made, shall be immediately due and payable. The Commission shall be entitled to offset such amounts against any claim that the Borrower has vis-à-vis the Lender.
  - (8) Any pre-financing shall be declared immediately due and payable following the reduction of loan support or request for Early Repayment in cases referred to in Article 21 (5) and Article 21 (7) of Regulation (EU) 2024/1449. Article 13(3) of this Loan Agreement shall apply.

Article 7 REQUEST FOR PAYMENTS AND VERIFICATION OF CONDITIONS

- (1) Together with each request for release of funds under the Facility Agreement, the Borrower shall submit two Requests for Payment, using the form set out in Annex 1(a) and Annex 1(b) of this Loan Agreement, and namely:
  - a. a Request for Payment for a Loan Instalment covering the share of the loan corresponding to the Allocated Percentage indicated in the request for release of funds (Annex 1(a)); and
  - b. a Request for Payment for a Loan Instalment covering the remaining share the loan indicated in the same request for release of funds (Annex 1 (b)).
- (2) The Borrower shall provide adequate documentation to justify the Requests for Payment submitted under this Loan Agreement, for each single step, according

to the sources of verification stipulated in Annex I to the Reform Agenda, and in accordance with the Facility Agreement.

- (3) The Borrower shall on a best effort basis seek to abide by the indicative payment request schedule set out in the Commission Implementing Decision. The final Request for Payment shall be submitted by 30 September 2027.
- (4) The assessment under Article 21(2) of the Regulation (EU) 2024/1449 shall be carried out by the Lender on the basis of the information provided by the Borrower in accordance with paragraph 3. The Lender may ask for supplementary information and/or carry out checks and on-the-spot controls to verify the completion of qualitative and quantitative steps, including on the non-reversibility of the previously satisfactorily fulfilled qualitative and quantitative steps.

Article 8   DRAWDOWN,   CONDITIONS   PRECEDENT   AND DISBURSEMENT

- (1) Without prejudice to Article 6 of this Loan Agreement, any disbursement of a Loan Instalment shall be conditional upon the Commission having adopted a release decision according to Article 21(3) of Regulation (EU) 2024/1449 and shall be limited to the amount established in that decision.
- (2) No disbursement shall be made before:
  - (a) the Facility Agreement has entered into force, and;
  - (b) the Lender has received the official notification in the form of the Legal Opinion by the Borrower that all constitutional and legal requirements for the provisions concerning loans to take effect and the valid and irrevocable commitment of the Borrower to all obligations under this Loan Agreement have been fulfilled, and;
  - (c) the Lender has received a Request for Payment.The Borrower is irrevocably bound by the terms of the Request for Payment.
Point c) of this paragraph shall not be applicable for the Pre-financing Loan Instalment.
- (3) A Request for Payment shall not be regarded as having been duly completed unless it specifies the information set out in Annex 1.
- (4) Following submission of a Request for Payment by the Borrower, the Lender's obligation to pay the Net Disbursement Amount in respect of a Loan Instalment to the Borrower under this Loan Agreement shall be subject to:
  - a. no event having occurred that would render incorrect any statement made in the Legal Opinion;
  - b. the Lender having received from the Ministry of Finance of the Borrower an official document indicating the persons authorised to sign the Request for Payment (and thus validly commit the Borrower) and containing the specimen signatures of these persons;

- c. availability of funding;
  - d. no Market Disruption Event having occurred;
  - e. no material adverse change having occurred since the date of signature of this Loan Agreement such as would, in the opinion of the Lender, after consultation with the Borrower, be likely to prejudice materially the ability of the Borrower to fulfil its payment obligations under this Agreement, *i.e.* to service any of the Loan Instalments to be funded and to repay them;
  - f. no Event of Default having occurred which has not been cured to the satisfaction of the Lender;
  - g. when the Request for Payment covers the Allocated Percentage, the Lender having received from the Borrower a copy of a signed Contribution Arrangement, covering the same amount of that Request for Payment.
- (5) A Loan Instalment may be disbursed in one or more Tranches.
- (6) In accordance with Regulation (EU) 2024/1449 and the Commission Implementing Decision, the Lender shall launch any appropriate Funding Instruments for the funding of the amount of a Loan Instalment under the Diversified Funding Strategy.
- (7) The Lender shall issue to the Borrower a Confirmation Notice setting out the financial terms of the Disbursement. The Borrower shall be deemed to have accepted in advance the terms of the Loan Instalment or Tranche set out in the Confirmation Notice. For the avoidance of doubt, the Lender is under no obligation to consider favourably any request from the Borrower at any time to modify any of the financial terms of a Loan Instalment or Tranche.
- (8) The Commission shall instruct the ECB to transfer the Net Disbursement Amount of a Loan Instalment or Tranche on the Disbursement Date to the following euro account of the Borrower with Deutsche Bundesbank, BIC: MARKDEFFXXX, IBAN DE04504000005040040278, account owner: Central Bank of Montenegro for beneficiary the Ministry of Finance Montenegro (MF Reformska Agenda) BIC CBCGMEPGXXX, account number 907-0000000089401-25.
- A payment to this bank account shall discharge the Lender from its payment obligation under this Loan Agreement with regard to the respective Disbursement.
- (9) The Borrower's right to receive Loan Instalments or Tranches under this Loan Agreement expires at the end of the Availability Period, following which any undisbursed amount of the Loan Facility shall be considered as immediately cancelled, except for any tranches of the Loan Instalment for which the Commission has adopted a release decision prior to that date.

Article 9 REPRESENTATIONS, WARRANTIES AND UNDERTAKINGS

(1) Representations

By signing this Agreement, the Borrower represents and warrants to the Lender

that on the date of this Loan Agreement and on each Disbursement Date:

- (a) each Loan Instalment or any Tranche thereof shall constitute an unsecured, direct, unconditional, unsubordinated and general obligation of the Borrower and will rank at least *pari passu* with all other present and future unsecured and unsubordinated loans and obligations of the Borrower arising from its present or future External Indebtedness, provided however that the Borrower shall have no obligation to effect equal or rateable payment(s) at any time with respect to any such other External Indebtedness and, in particular, shall have no obligation to pay other External Indebtedness at the same time or as a condition of paying sums due on the Loan Facility and vice versa; and
- (b) the Legal Opinion provided in accordance with Annex 3 is accurate and correct.

(2) Undertakings

The Borrower undertakes, until such time as all principal under this Loan Agreement has been fully reimbursed and all interest and additional amounts, if any, due under this Loan Agreement have been fully paid:

- (a) to utilise the Net Disbursement Amount of each Disbursement consistently with Regulation (EU) 2024/1449, in accordance with the Reform Agenda, the Facility Agreement, and any related conditions applicable at the time of issuing the Request for Payment;
- (b) to obtain and maintain in full force and effect all authorisations necessary for it to comply with its obligations under this Loan Agreement;
- (c) to comply in all respects with applicable laws which might affect its ability to perform this Loan Agreement;
- (d) to pay any fees, costs, overheads and expenses, including if applicable breakage costs and Cost of Liquidity Management, calculated according to the Cost Allocation Methodology;
- (e) in relation to External Indebtedness to recognise that the Lender shall have the identical legal capacity, immunities and privileges as accorded to international financial institutions;
- (f) to ensure that the checks and measures referred to under Article 15 of this Loan Agreement are in place;
- (g) with the exception of those encumbrances enumerated in subparagraphs (1) to (7) below:
  - (i) not to secure by mortgage, pledge or any other encumbrance upon its own assets or revenues any present or future External Indebtedness and any guarantee or indemnity given in respect thereof, unless the Loan Facility at the same time shares *pari passu* and *pro rata* in such security; and
  - (ii) not to grant to any other creditor or holder of its sovereign debt any priority over the Lender.

The grant of the following encumbrances shall not constitute a breach of this Article 9:

- (1) encumbrances upon any property incurred to secure financing for the purchase price or construction of such property and any renewal or extension of any such encumbrance which is limited to the original property covered thereby and which secures any renewal or extension of the original secured financing; and
- (2) encumbrances on commercial goods arising in the course of ordinary commercial transactions (and expiring at the latest within one year thereafter) to finance the import or export of such goods into or from the country of the Borrower; and
- (3) encumbrances securing or providing for the payment of External Indebtedness incurred exclusively in order to provide financing for a specific investment project, provided that the properties to which any such encumbrances apply are properties which are the subject of such project financing, or which are revenues or claims which arise from the project; and
- (4) any other encumbrances in existence on the date of the signing of this Loan Agreement, provided that such encumbrances remain confined to the properties presently affected thereby and properties which become affected by such encumbrances under contracts in effect on the date of the signing of this Loan Agreement (including, for the avoidance of doubt, the crystallization of any floating charge which had been entered into at the date of this Loan Agreement), and provided further that such encumbrances secure or provide for the payment of only those obligations so secured or provided for on the date hereof or any refinancing of such obligations; and
- (5) all other statutory encumbrances and privileges which operate solely by virtue of law and which cannot be reasonably avoided by the Borrower; and
- (6) any encumbrance securing the Borrower's obligations with any central securities depository such as *Euroclear* given in the normal course of the business; and
- (7) any encumbrance securing an indebtedness of less than EUR 3 million, provided that the maximum aggregate amount of indebtedness secured by such encumbrances does not exceed EUR 50 million.

As used in this Article 9, "financing for a specific investment project" means any financing of the acquisition, construction, or development of any properties in connection with a project if the providing entity for such financing expressly agrees to look to the properties financed and the revenues to be generated by the operation of, or loss or damage to, such properties as the principal source of repayment for the moneys advanced.

Article 10 COSTS AND EXPENSES

- (1) In respect of each outstanding Loan Instalment, the Borrower shall transfer to the account referred to in Article 12(3) of this Loan Agreement in respect of each Loan Instalment or Tranche
- (a) on each Due Date the amount of Cost of Funding;
  - (b) on each Due Date the amount of Cost of Service;
  - (c) on each Due Date the amount of Cost of Liquidity Management.

- (2) The Interest Period and Due Dates shall be, for each Loan Instalment or Tranche, set in the Confirmation Notice for that Loan Instalment or Tranche and be communicated to the Borrower.

The Lender shall communicate to the Borrower the amount of Cost of Funding, Cost of Service, and Cost of Liquidity Management as soon as possible before the Due Date.

- (3) The costs incurred by the Lender under this Loan Agreement and imputable to the Borrower will be calculated based on a pricing formula composed of Cost of Funding, Cost of Service, and Cost of Liquidity Management which are to be calculated and invoiced based on the applicable Cost Allocation Methodology.

- (4) Without prejudice to the terms of Article 13 of this Loan Agreement, if the Borrower fails to pay any sum payable under this Loan Agreement on its Due Date, the Borrower shall pay in addition default interest on such sum (or, as the case may be, the amount thereof for the time being due and unpaid) to the Lender from the Due Date to the date of actual payment in full, calculated by reference to successive interest periods (each of such length as the Lender may from time to time select, the first period beginning on the relevant Due Date and, wherever possible, the length of such period shall be that of one week) on such overdue sum at the higher of:

- (a) a rate per annum being the aggregate of:
  - (i) 350 basis points, and
  - (ii) the rate applied by the European Central Bank to its principal refinancing operations, or
- (b) 200 basis points over the Cost of Funding which would have been payable if the overdue amount had, during the period of non-payment, constituted a Loan Instalment, or
- (c) 0 basis points.

So long as the failure to pay continues, such rate shall be re-fixed in accordance with the provisions of this paragraph (4) of this Article 10 on the last day of each such interest period and unpaid interest under this Article 10 concerning previous interest periods shall be added to the amount of interest due at the end of each such interest period. The default interest is immediately due and payable.

- (5) The Borrower undertakes to pay to the Lender all additional interest and all costs and expenses, including legal fees, incurred and payable by the Lender as a result

of a breach of any obligation under this Loan Agreement by the Borrower. For the avoidance of doubt a payment by the Borrower on any date different from the Due Date will be construed as in breach of repayment obligations under this Loan Agreement.

Article 11 REPAYMENT, SUSPENSION AND CANCELLATION

- (1) The Borrower shall repay the principal amount of each Disbursement on the Due Date(s) and under the conditions notified to it by the Lender in the relevant Confirmation Notice.

The Borrower shall transfer the amount of principal due to the account referred to in Article 12(3) of this Loan Agreement on the Due Date.

Any amount of principal which is transferred for the purpose of a repayment to the account referred to in Article 12(3) of this Loan Agreement by the Borrower cannot be re-borrowed by the Borrower under the Loan Facility.

- (2) The Lender may suspend or cancel the undrawn Loan Instalment or Tranches if:
- (a) the Borrower declares its intention not to draw any more under the Loan Facility; or
  - (b) the financing needs of the Borrower decrease fundamentally compared to the initial projections; or
  - (c) the Borrower does not comply with the terms of the Reform Agenda, the Facility Agreement, a Contribution Arrangement and/or the Loan Agreement;
  - (d) the Commission release decision referred to in Article 8(1) of this Loan Agreement for undrawn loan instalment is not adopted within the Availability Period
  - (e) the Facility Agreement is suspended or terminated.

Article 12 PAYMENTS

- (1) All payments to be made by the Borrower shall be paid without set-off or counterclaim, free and clear of, and without deduction for and on account of, any Taxes, commissions and any other charges for the entire term of this Loan Agreement.
- (2) The Borrower declares that all payments and transfers under this Loan Agreement, as well as the Loan Agreement itself, are not subject to any Tax or any other levy, impost or duty in the country of the Borrower and shall not be so subject for the entire term of this Loan Agreement. If nevertheless the Borrower or the Central Bank of the Borrower is required by law to make any such deductions, the Borrower shall pay the requisite additional amounts so that the Lender receives in full the amounts specified by this Loan Agreement.
- (3) All payments by the Borrower shall be made on the Due Date before 11:00 a.m. Luxembourg time to the European Commission's account 4062990131 at the

ECB, via TARGET2 participant SWIFT-BIC ECBFDEFFBAC, in favour of the final beneficiary EUCOLULLXXX or to such other account as the Lender may communicate by written notice prior to the relevant Due Date.

A payment made on the Due Date on such account shall discharge the Borrower from the relevant repayment obligation.

- (4) If the Borrower pays an amount in relation to any of the Loan Instalment or to any Tranche thereof which is less than the total amount due and payable under this Loan Agreement, the Borrower hereby waives any rights it may have to make any appropriation of the amount so paid as to the amounts due.

The amount so paid in respect of the Loan Instalment or of any Tranche thereof shall be applied in or towards satisfaction of payments due under such Loan Instalment or any Tranche thereof in the following sequence:

- (a) *first* against any fees, expenses and indemnities;
- (b) *second* against any interest for late payments as determined under Article 10(4) of this Loan Agreement;
- (c) *third* against interest; and
- (d) *fourth* against principal,

provided that these amounts are due or overdue for payment on that date.

- (5) Any calculation and determination by the Lender under this Agreement:
- (a) shall be made in a commercially reasonable manner; and
  - (b) shall, absent manifest error, be binding on the Lender and the Borrower.
- (6) Business Day Convention as communicated in the Confirmation Notice shall apply.

Article 13 EVENTS OF DEFAULT

- (1) The Lender may by written notice to the Borrower declare the outstanding principal amount of the Loan Facility to be immediately due and payable, together with accrued interest, and/or cancel any undrawn Loan Instalment or Tranche if:
- (a) the Borrower fails or shall fail to pay on the relevant Due Date any amount of principal or Costs of Funding or Costs of Service or Cost of Liquidity Management, or any other amounts due under this Loan Agreement on their due dates, whether in whole or in part, in the manner as agreed in this Loan Agreement, in respect of any Loan Instalment or Tranche; or
  - (b) the Borrower defaults or shall default in the performance of any obligation under this Loan Agreement other than that referred to in Article 13(1)(a) (including the obligation set out in Article 2(4) to use the Loan Facility in accordance with the terms of the Reform Agenda, the Facility Agreement and this Loan Agreement), and such default shall

continue for a period of one month after written notice thereof shall have been given to the Borrower by the Lender; or

- (c) the Lender sends the Borrower a declaration of default in circumstances where the Borrower's obligations under this Loan Agreement are declared by a court of competent jurisdiction not to be binding on or enforceable against the Borrower or are declared by a court of competent jurisdiction to be illegal; or
- (d) the Lender sends the Borrower a declaration of default in circumstances where (i) it has been established that in relation to this Loan Agreement, or the Facility Agreement, the Borrower has engaged in any act of fraud or corruption, or any other illegal activity detrimental to the financial interests of the Lender or (ii) any representation or warranty made by the Borrower under this Loan Agreement or the Facility Agreement is inaccurate, untrue or misleading and which in the opinion of the Lender could have a negative impact on the capacity of the Borrower to fulfil its obligations under this Loan Agreement or on the rights of the Lender under it; or
- (e) any loan agreement between the Borrower and the Lender or any EU institution or body, regardless of the amount, is subject of a declaration of default or there is a default on any payment obligation of any kind towards the Lender or any EU institution or body by the Borrower which gives rise to a declaration of default; or
- (f) the Borrower does not comply with the Reform Agenda as approved by the Commission Implementing Decision, and/or the Facility Agreement, and/or a Contribution Arrangement, and/or if the Facility Agreement is terminated;
- (g) a selected investment project listed in a Contribution Arrangement is cancelled, or the Beneficiary fails to provide the proof of payment to the EWBJF;
- (h) the Borrower fails or shall fail to pay any amount of guarantee call under any guarantee by which the Borrower guarantees to the Lender the fulfilment of payment obligations of another party towards the Lender; or
- (i) External Indebtedness of the Borrower having an aggregate principal amount in excess of EUR 50 million is the subject of a declaration of default as defined in any instrument governing or evidencing such indebtedness and as a result of such a declaration of default there is an acceleration of such indebtedness or a *de facto* moratorium on payments; or
- (j) the Borrower does not make timely repurchases from the IMF in relation to the IMF Arrangement and is subject of a declaration of default; or
- (k) the Borrower does not pay a substantial portion of its External Indebtedness as it falls due or declares or imposes a moratorium on the payment of its External Indebtedness or of External Indebtedness

assumed or guaranteed by it.

- (2) The Lender may, but is not obliged to, exercise its rights under this Article 13 and may also exercise them only in part without prejudice to the future exercise of such rights. No waiver is to be implied from any delay in exercise of any such rights.
- (3) The Borrower shall reimburse all costs, expenses and fees payable by the Lender as a consequence of an Early Repayment of any Loan Instalment or Tranche under this Article 13. In addition, the Borrower shall pay default interest, as provided for in Article 10(4) of this Loan Agreement, which shall accrue as from the date when the outstanding principal amount of the Loan Facility has been declared immediately due and payable, until the date of actual payment in full.

Article 14 INFORMATION UNDERTAKINGS

- (1) With effect from the entry into force of this Loan Agreement, the Borrower shall promptly supply to the Lender:
  - (a) any information regarding its fiscal and economic condition, as the Lender may reasonably request;
  - (b) any information pertaining to any event which could reasonably be expected to cause an Event of Default to occur (and the steps, if any, being taken to remedy it) including any relevant information for the assessment of any acts or activity under Article 13(1)(d)(i) of this Loan Agreement.
- (2) The Borrower undertakes to inform the Lender promptly if any event occurs that would render incorrect any statement made in the Legal Opinion as set out in Annex 3.
- (3) Upon request by the Commission when preparing the report under Article 25 of Regulation (EU) 2024/1449 the Borrower shall submit to the Lender reports on the use of the Loan Facility.
- (4) The Lender shall be entitled to withhold the release of any tranche of the Loan Instalment in case the Borrower has not submitted the Declaration of Assurance as per Annex B to the Facility Agreement with regard to the previous tranche of the Loan Instalment, and documents listed in Article 14(10) and 14(11) of the Facility Agreement.

Article 15 UNDERTAKINGS RELATING TO INSPECTIONS, FRAUD PREVENTION AND AUDITS

- (1) During the implementation of the Loan Facility, the Lender shall have the right to monitor the soundness of the Borrower's financial arrangements, the administrative procedures, and the internal and external control mechanisms which are relevant to the assistance.
- (2) In conformity with Article 129(1) of the Financial Regulation, the Lender, including the European Anti-Fraud Office (OLAF), the European Court of

Auditors (ECA) and, where applicable, the European Public Prosecutor's Office (EPPO) shall have the rights and access required to exert their respective competences, including the right to send their own agents or duly authorised representatives to carry out any technical or financial controls, investigations including on-the-spot checks and inspections (including digital forensic operations and interviews) and audits (including document audits and on-the-spot audits) that they consider necessary in relation to the management of this Loan Facility in order to protect the Lender's financial interests.

- (3) The Borrower shall supply relevant information and documents which may be requested for the purpose of such assessments, investigations, controls or audits, and take all suitable measures to facilitate the work of persons instructed to carry them out, including granting the persons referred to in paragraph 2 of this Article access to sites and premises where the relevant information and documents are kept.
- (4) The Borrower shall regularly check that financing provided by the Lender has been properly used and shall ensure investigation and satisfactory treatment of any suspected and actual cases of fraud, corruption or any other illegal activity in relation to the management of the Loan, detrimental to the EU's financial interests. All such cases as well as measures related thereto taken by national competent authorities, including legal actions to recover any funds provided under this Loan Agreement, shall be reported to the Lender without delay.
- (5) The Borrower shall regularly check that amounts borrowed under the Loan Facility are used in accordance with the Reform Agenda, the Facility Agreement, and this Loan Agreement, and shall ensure that appropriate measures to prevent irregularities and fraud are in place. In case of irregular or improper use of the amounts borrowed under the Loan Facility, the Borrower shall take legal actions to recover such amounts.

Article 16 NOTICES

- (1) All notices in relation to this Loan Agreement shall be validly given if in writing, including via email, and sent to the addressees listed in Annex 4 to this Loan Agreement. Each Party will update addressees and notify it to the other Party hereto upon the same being amended from time to time.
- (2) Notices become effective on the date of receipt of the e-mail or letter by which they are delivered.
- (3) All documents, information and materials to be furnished under this Loan Agreement shall be in the English language.
- (4) Each Party to this Loan Agreement will notify to the other, as appropriate, the list and specimen signatures of the persons authorised to act on its behalf under this Loan Agreement, promptly upon its signature of this Loan Agreement. Likewise, each Party will update such list and notify the other Party hereto upon the same being amended from time to time.

Article 17 MISCELLANEOUS

The Borrower shall not have any right to assign or transfer any of its rights or obligations under this Loan Agreement without the prior written consent of the Lender.

Article 18 LIABILITY FOR DAMAGES

The Lender shall not be held liable for any damage caused by the Borrower or any third parties involved in the implementation of the Reform Agenda, as a consequence of the implementation of this Loan Agreement.

Article 19 AMENDMENTS

- (1) Any amendment agreed by the Parties shall be in writing and shall form part of this Loan Agreement.
- (2) By exception to Article 19(1), changes to the account details included in Article 8(8) shall be notified in writing by the Borrower to the Lender at the addresses specified in Annex 4 and shall be used for a Disbursement upon written confirmation by the Lender.

Article 20 GOVERNING LAW AND JURISDICTION

- (1) This Loan Agreement and any non-contractual obligations arising out of or in connection with it shall be governed by and shall be construed in accordance with European Union law, supplemented where necessary by Luxembourgish law.
- (2) The Parties undertake to submit any dispute which may arise relating to the legality, validity, interpretation or performance of this Loan Agreement to the exclusive jurisdiction of the Court of Justice of the European Union in accordance with Article 272 of the Treaty on the Functioning of the European Union.
- (3) Judgements of the Court of Justice of the European Union shall be fully binding on and enforceable by the Parties.
- (4) The Lender may enforce any judgement obtained from the Court of Justice of the European Union, or other rights against the Borrower in the courts of the Borrower in accordance with the procedures of recognition and enforcement of foreign courts decision as set forth by the Borrower legislation.
- (5) The Borrower hereby irrevocably and unconditionally waives all immunity to which it is or may become entitled, in respect of itself or its assets, from legal proceedings in relation to this Agreement, including, without limitation, immunity from suit, judgement or other order, from attachment, arrest or injunction prior to judgement, and from execution and enforcement against its assets, to the extent not prohibited by mandatory law.

Article 21 PARTIAL INVALIDITY AND UNINTENTIONAL GAPS

- (1) If one or more of the provisions contained in this Loan Agreement should be or become fully or in part invalid, illegal or unenforceable in any respect under any applicable law, the validity, legality and enforceability of the remaining provisions contained in this Loan Agreement shall not in any way be affected or impaired thereby. Provisions that are fully or in part invalid, illegal or unenforceable shall be interpreted and thus implemented according to the spirit and purpose of this Loan Agreement. The provisions of this Article are without prejudice to Article 13(1)(c) of this Loan Agreement.
- (2) The Preamble and the Annexes to this Loan Agreement do and shall hereafter form an integral part of this Loan Agreement.

Article 22 ENTRY INTO FORCE

- (1) Following its signature by all Parties, and upon entry into force of the Facility Agreement, this Loan Agreement shall enter into force on the date on which the Lender has received the official notification in the form of the Legal Opinion drawn up in accordance with Annex 3 to this Loan Agreement by the Borrower that all constitutional and legal requirements for the entry into force of this Loan Agreement and the valid and irrevocable commitment of the Borrower to all obligations under this Loan Agreement have been fulfilled.
- (2) The entry into force shall not be later than 6 months after signature of the Loan Agreement. If the Loan Agreement has not entered into force by that date, the Parties to the Loan Agreement shall no longer be bound by it.
- (3) A signed or electronically signed copy of this Loan Agreement transmitted by secure email, or other secure means of electronic transmission, shall be deemed to have the same legal effect as the delivery of an original executed copy of this Loan Agreement for all purposes.

Article 23 EXECUTION OF THE AGREEMENT

This Loan Agreement shall be executed in the English language by each Party in as many originals as the number of Parties, each of which shall constitute an original instrument.

This Loan Agreement may be signed in any number of counterparts. Each counterpart shall be deemed an original.

This Loan Agreement may be signed with a qualified electronic signature within the meaning of Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market and repealing Directive 1999/93/EC.⁸

---

⁸ OJ L 257, 28.8.2014, p. 73

Article 24 ANNEXES

The Annexes to this Loan Agreement shall constitute an integral part thereof:

1. Form of Request for Payment
2. Form of Confirmation Notice
3. Form of Legal Opinion
4. List of Contacts

FOR THE EUROPEAN UNION
as Lender

Done in Brussels on _____

_____
Commissioner

Signature:

_____

FOR MONTENEGRO
as Borrower

Done in Podgorica on _____

Mr Novica Vuković
Minister of Finance of Montenegro

Signature:

_____

**FOR THE CENTRAL BANK OF
MONTENEGRO**
as Agent to the Borrower

Ph. D Ms Irena Radović
Governor

Signature:

_____

ANNEX 1 (a)

FORM OF REQUEST FOR PAYMENT

[on letterhead of the Borrower]

[date]

European Commission

Directorate-General for the Budget

Unit F-1: Borrowing and Lending operations

Attn.: Head of Unit

L-2920 Luxembourg

**Subject: European Union Reform and Growth Facility for the Western Balkans
Request for Payment for Loan Instalment (Allocated Percentage)**

Dear Sir/Madam,

We refer to Regulation (EU) 2024/1449, notably Article 21 thereof, and the Loan Agreement (the "**Loan Agreement**") dated [date of signature by the Borrower] between the European Union, represented by the European Commission (the "**Lender**"), and Montenegro (the "**Borrower**"). Terms defined in the Loan Agreement shall have the same meaning herein.

We confirm that the relevant qualitative and quantitative steps set out in the Commission Implementing Decision have been satisfactorily fulfilled and we hereby request the disbursement of EUR [a maximum of the amount that the Borrower must further transfer to the EWBJF as set out in the Commission Implementing Decision]. We have provided the due justification of this payment request. We confirm that measures related to previously satisfactorily fulfilled qualitative and quantitative steps have not been reversed⁹.

We will provide a copy of the Contribution Arrangement covering the Loan Instalment and we shall transfer the Loan Instalment to the EWBJF upon receipt of a payment request from the Fund Managers.

1. We hereby irrevocably request that Loan Instalments be disbursed under and in accordance with the Loan Agreement upon the following terms:
  - a. Total principal amount of the Loan Instalment: up to EUR [xxx = maximum of the loan amount that the Borrower must further transfer to the EWBJF as set out in the Commission Implementing Decision].
  - b. We request a Cost of Funding, Cost of Liquidity Management and Cost of Service for the Loan Instalment based on the Cost Allocation Methodology.
  - c. The Maturity Date of the Loan Instalment shall not exceed 40 years with

---

⁹ For the first request for payment, please delete this sentence.

amortised repayment of principal starting after a grace period of 10 years.

d. The Loan Instalment shall be disbursed in one instalment or several Tranches.

2. We acknowledge and agree that the Disbursement shall be in accordance with and subject to:

a. the Lender being satisfied at all times that the corresponding funds are available to it from counterparties in the international capital markets on terms and conditions that are acceptable to it;

b. the Lender having previously obtained through Funding Instruments the funds requested in this Request for Payment. We irrevocably undertake to pay any fees, costs and expenses, including if applicable breakage costs and Cost of Liquidity Management, calculated according to the Cost Allocation Methodology. We irrevocably undertake to bear the costs of implementation and any fees due in respect of the implementation of the EWBJF in accordance with its General Conditions;

c. the issue by the Lender, in due course, of a Confirmation Notice

d. the Lender having received from the Borrower a copy of a signed Contribution Arrangement, covering the same amount of this Request for Payment.

3. We confirm that:

➤ The list of authorised signatories sent on behalf of the Borrower by the Minister of Finance on [date] remains valid and applicable.

➤ No event has occurred that would render incorrect any statement made in the Legal Opinion issued on [date].

➤ No Event of Default has occurred.

[Authorised signature]

Copy to:

The Central Bank of the Borrower

ANNEX 1 (b)
FORM OF REQUEST FOR PAYMENT

[on letterhead of the Borrower]

[date]

European Commission

Directorate-General for the Budget

Unit F-1: Borrowing and Lending operations

Attn.: Head of Unit

L-2920 Luxembourg

**Subject: European Union Reform and Growth Facility for the Western Balkans
Request for Payment for Loan Instalment**

Dear Sir/Madam,

We refer to Regulation (EU) 2024/1449, notably Article 21 thereof, and the Loan Agreement (the "**Loan Agreement**") dated [date of signature by the Borrower] between the European Union, represented by the European Commission (the "**Lender**"), and Montenegro (the "**Borrower**"). Terms defined in the Loan Agreement shall have the same meaning herein.

We confirm that the relevant qualitative and quantitative steps set out in the Commission Implementing Decision have been satisfactorily fulfilled and we hereby request the disbursement of EUR [a maximum of the amount that the Borrower must not further transfer to the EWBJF as set out in the Commission Implementing Decision]. We have provided the due justification of this payment request. We confirm that measures related to previously satisfactorily fulfilled qualitative and quantitative steps have not been reversed¹⁰.

1. We hereby irrevocably request that Loan Instalments be disbursed under and in accordance with the Loan Agreement upon the following terms:
  - a. Total principal amount of the Loan Instalment: up to EUR [xxx = maximum of the loan amount that the Borrower must not further transfer to the EWBJF as set out in the Commission Implementing Decision].
  - b. We request a Cost of Funding, Cost of Liquidity Management and Cost of Service for the Loan Instalment based on the Cost Allocation Methodology.
  - c. The Maturity Date of the Loan Instalment shall not exceed 40 years with amortised repayment of principal starting after a grace period of 10 years.
  - d. The Loan Instalment shall be disbursed in one instalment or several

---

¹⁰ For the first request for payment, please delete this sentence.

Tranches.

2. We acknowledge and agree that the Disbursement shall be in accordance with and subject to:

- a. the Lender being satisfied at all times that the corresponding funds are available to it from counterparties in the international capital markets on terms and conditions that are acceptable to it;
- b. the Lender having previously obtained through Funding Instruments the funds requested in this Request for Payment. We irrevocably undertake to pay any fees, costs and expenses, including if applicable breakage costs and Cost of Liquidity Management, calculated according to the Cost Allocation Methodology. We irrevocably undertake to bear the costs of implementation and any fees due in respect of the implementation of the EWBJF in accordance with its General Conditions;
- c. the issue by the Lender, in due course, of a Confirmation Notice

3. We confirm that:

- The list of authorised signatories sent on behalf of the Borrower by the Minister of Finance on [date] remains valid and applicable.
- No event has occurred that would render incorrect any statement made in the Legal Opinion issued on [date].
- No Event of Default has occurred.

[Authorised signature]

Copy to:

The Central Bank of the Borrower

ANNEX 2

FORM OF CONFIRMATION NOTICE

EUROPEAN COMMISSION DIRECTORATE GENERAL BUDGET

Asset and risk management

Borrowing and lending

[Insert Borrower's contact details]

Subject: Disbursement of a Loan Instalment or Tranche of EUR [xxx] under Regulation (EU) 2024/1449

Dear Sir or Madam,

We refer to the Loan Agreement dated *[insert date of signature by the Borrower]* between the European Commission (the "**Lender**") acting on behalf of the European Union, and Montenegro (the "**Borrower**") of a maximum amount of EUR [xxx] ("the **Loan Agreement**"). Terms defined in the Loan Agreement shall have the same meaning herein.

In line with the Request for Payment dated *[insert date]*, the terms of the Disbursement are as follows:

Principal amount	EUR [xxx]
Net disbursement amount	EUR [xxx]
Disbursement Date	<i>[insert date]</i>
Maturity Date	<i>[insert date]</i>
Interest payment dates	Annually on <i>[insert date]</i>
First interest payment date	<i>[insert date]</i>
Due Dates	<i>[insert date]</i>
Interest period	<i>[insert date]</i>

The applicable Day Count Convention is Actual/Actual (ICMA), following unadjusted unless otherwise specified.

According to Article 8(7) of the Loan Agreement, please find attached the payment schedule of the loan setting out the Due Dates and the amounts of repayment of principal.

EUROPEAN UNION

represented by

EUROPEAN COMMISSION

Annex: Loan payment schedule

Copy: The Central Bank of the Borrower

ANNEX 3

FORM OF LEGAL OPINION

PROTECTOR OF PROPERTY AND LEGAL INTERESTS OF MONTENEGRO

(to be issued on official letterhead of the Protector of Property and Legal interests of Montenegro)

[place, date]

European Commission
Directorate General for the Enlargement and the Eastern Neighbourhood
Unit A-2: Strategic Programming and Performance
1040, Bruxelles

Re: Loan Agreement between the European Union (as Lender) and Montenegro (as Borrower) and the Central Bank of Montenegro (as Agent to the Borrower) for a maximum amount of EUR [xxx]

Dear Sir or Madam,

In my capacity as the Protector of Property and Legal interests of Montenegro, I refer to the above referenced Loan Agreement dated [*date of signature by the Borrower*] and its Annexes which constitute an integral part thereof (hereinafter together referred to as the “**Loan Agreement**”) between the European Union represented by the European Commission (hereinafter referred to as the “**Lender**”) and Montenegro (hereinafter referred to as the “**Borrower**”) and the Central Bank of Montenegro as Agent to the Borrower for a maximum amount of EUR [xxx].

I warrant that I am fully competent to issue this legal opinion in connection with the Loan Agreement on behalf of the Borrower.

I have examined originals or copies of the execution versions of the Loan Agreement. I have also examined the relevant provisions of national legislation and international law applicable to the Borrower and the Central Bank of Montenegro, the powers of signatories and such other documents as I have deemed necessary or appropriate. Furthermore, I have made such other investigations and reviewed such matters of law as I have considered relevant to the opinion expressed herein.

I have assumed (i) the genuineness of all signatures of the Lender and the conformity of all copies to originals, (ii) the capacity and power to enter into the Loan Agreement of, and their valid authorisation and signing by the Lender and (iii) the validity, binding effect and enforceability of the Loan Agreement on each Party under Union law and, solely where EU law is silent on a particular issue, Luxembourgish law.

Terms used and not defined in this opinion shall have the meaning set out in the Loan Agreement.

This opinion is limited to Montenegro law as it stands at the date of this opinion.

Subject to the foregoing, I am of the opinion that:

1. With respect to the laws, regulations and legally binding decisions currently in force in Montenegro, the Borrower is by the execution of the Loan Agreement by Mr Novica Vuković, Minister of Finance of Montenegro, validly and irrevocably committed to fulfil all of its obligations under it.
2. The Borrower's execution, delivery and performance of the Loan Agreement: (i) have been duly authorised by all necessary consents, actions, approvals and authorisations; and (ii) do not violate any applicable regulation or ruling of any competent authority or any international agreement or treaty binding on it.
3. Nothing in this Loan Agreement contravenes or limits the rights of the Borrower to make punctual and effective payment of any sum due for the principal, interest or other charges under the Loan Agreement.
4. The Loan Agreement is in proper legal form under Montenegro law for enforcement against the Borrower. The enforcement of the Loan Agreement would not be contrary to mandatory provisions of Montenegro legislation, to the Montenegro legal order, to international treaties or to generally accepted principles of international law binding on the Borrower.
5. It is not necessary in order to ensure the legality, validity or enforceability of the Loan Agreement that it is filed, recorded, or enrolled with any court or authority in Montenegro.
6. No taxes, duties, fees or other charges imposed by Montenegro or any taxing authority thereof or therein are payable in connection with the execution and delivery of the Loan Agreement and with any payment or transfer of principal, interest, commissions and other sums due under the Loan Agreement.
7. No exchange control authorisations are required and no fees or other commission are to be paid on the transfer of any sum due under the Loan Agreement.
8. The Governor of the Central Bank of Montenegro, Ph. D Ms Irena Radović, was duly authorised to sign the Loan Agreement pursuant to the Article 45(1)(2) of the Law on the Central Bank of Montenegro (OGM 40/10, 6/13, 70/17, 125/23), and Article 8(1), of the Statute of the Central Bank of Montenegro (OGM 78/24).

The signature of the Loan Agreement by Ph. D Ms Irena Radović, Governor of the Central Bank of Montenegro according to the abovementioned Articles of the respective Law and Statute, legally and validly binds the Central Bank of Montenegro.

9. The choice of Union law and, solely where EU law is silent on a particular issue, Luxembourgish law as governing law for the Loan Agreement is a valid choice of law binding the Borrower and the Central Bank of Montenegro in accordance with Montenegro law.
10. In accordance with Article 20 of the Agreement, the Borrower has legally, effectively and irrevocably submitted to the exclusive jurisdiction of the Court of Justice of the European Union in connection with the Loan Agreement and any judgement of this court would be conclusive and enforceable in Montenegro.
11. Neither the Borrower nor any of its property are immune on the grounds of sovereignty or otherwise from jurisdiction, attachment – whether before or after judgement or execution in respect of any action or proceeding relating to the Loan Agreement.
12. The Loan Agreement on execution comply with all domestic constitutional requirements for the Loan Agreement be operative as a matter of Montenegro law and to be binding on the Borrower and the Central Bank of Montenegro and have been made in accordance

with Montenegro legislation.

13. The Loan Agreement has been concluded in accordance with Law on budget and fiscal responsibility of Montenegro for 2025 (OG MNE No. 11/2025, from 10/02/2025) and Decision on borrowing for 2025 (OG MNE No. 11/2025, from 10/02/2025).
14. In conclusion, the Loan Agreement has been duly executed on behalf of the Borrower and all the Borrower's obligations in relation to the Loan Agreement are valid, binding and enforceable in accordance with their terms and nothing further is required to give effect to the same.
15. Attached hereto are unofficial English translations of the relevant provisions of the applicable Montenegro legislation on the basis of which the above opinion is issued. Such legislation is in full force and effect at the date of this opinion.

Protector of Property and Legal interests of Montenegro

ANNEX 4
LIST OF CONTACTS

For the Lender:

European Commission

Directorate-General for Enlargement and the Eastern Neighbourhood

Unit B-4 “Montenegro, Bosnia and Herzegovina”

Attn: Head of Unit

1040, Bruxelles

Barbara Jesus-Gimeno

Barbara.JESUS-GIMENO@ec.europa.eu

Unit A-2 “Strategic Programming and Performance”

Alessandro Cascavilla

Alessandro.CASCAVILLA@ec.europa.eu

European Commission

Directorate-General for the Budget

Unit F-1 “Borrowing and Lending operations – Front Office”

Attn: Head of Unit

L-2920 Luxembourg

Christian Engelen

Christian.ENGELEN@ec.europa.eu

Thilo Sarre

Thilo.SARRE@ec.europa.eu

For the Borrower:

Ministry of Finance of Montenegro

For the attention of:

Minister of Finance

Mr Novica Vuković

Stanka Dragojevića 2, 81 000 Podgorica, Montenegro

novica.vukovic@mif.gov.me

With copy to:

Central Bank of Montenegro

For the attention of:

Governor

Ph. D Ms Irena Radović

Boulevard of Svetog Petra Cetinjskog No 6, 81 000 Podgorica

Montenegro

INSTRUMENT ZA REFORME I RAST ZA ZAPADNI BALKAN

SPORAZUM O ZAJMU

između

EVROPSKE UNIJE

**koju predstavlja Evropska komisija
kao Zajmodavac**

I

**CRNE GORE
kao Zajmoprimac**

i

**CENTRALNE BANKE CRNE GORE
kao Agent zajmoprimca**

2025

Ovaj Sporazum o zajmu je sačinjen od strane i između **Evropske unije**, koju predstavlja Evropska komisija,

kao Zajmodavac,

i

Crne Gore, koju predstavlja ministar finansija, Mr Novica Vuković,

kao Zajmoprimac,

i

Centralne banke Crne Gore, koja ima ulogu agenta Zajmoprimca, a koju predstavlja Guverner Centralne banke Crne Gore,

u daljem tekstu pod zajedničkim nazivom „Strane“ i pojedinačno „Strana“.

PREAMBULA

S obzirom na to da:

- (1) Uredba (EU) 2024/1449 Evropskog parlamenta i Savjeta („**Uredba (EU) 2024/1449**“) Evropske uspostavlja „Instrument za reformu i rast za Zapadni Balkan“ („**Instrument**“)¹ u cilju podrške procesa proširenja ubrzavanjem usklađivanja sa pravnom tekovinom Unije i ubrzala regionalnu ekonomsku integraciju, kao i socio-ekonomsko približavanje Evropskoj uniji.
- (2) podrška u okviru Instrumenta treba da se obezbijedi nakon što Komisija odobri Reformsku agendu koju je podnio Zajmoprimac („**Reformska agenda**“) u skladu sa članom 15 Uredbe (EU) 2024/1449, a koja navodi reforme koje treba da preduzme korisnik kao i investicione oblasti, koje treba da obezbijede sveobuhvatni okvir za postizanje ciljeva Instrumenta, između ostalog na osnovu sporazuma o instrumentu i sporazuma o zajmu koji će se zaključiti između Unije i Zajmoprimca.
- (3) je u skladu sa članovima 11, 12 i 13 Uredbe (EU) 2024/1449, Zajmoprimac pripremio i podnio Komisiji Reformsku agendu na dan 08. oktobra 2024.godine U skladu sa članovima 14 i 15 Uredbe (EU) 2024/1449, Komisija je procijenila relevantnost, sveobuhvatnost i prikladnost Reformske agende i odobrila je putem odluke o sprovođenju na dan 23. oktobar 2024. godine² (**‘Odluka Komisije o sprovođenju’**).
- (4) je, u skladu sa Uredbom (EU) 2024/1449,, na osnovu Odluke Komisije o sprovođenju, Komisija odobrila ukupan maksimalni finansijski doprinos do 273,436,161.85 EUR kao kreditnu podršku u vezi sa zadovoljavajućim ispunjenjem uslova za isplatu(kvalitativni i kvantitativni koraci) kako je navedeno u Reformskoj agendi, kao i preduslova i opštih

¹ Uredba (EU) 2024/1449 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. maja 2024. o uspostavljanju Instrumenta za reforme i rast za Zapadni Balkan, Službeni list EU, 2024/1449, 24.5.2024, str. 1.

² C(2024)7375, 23.10.2024.

- uslova za isplatu za propisanih članovima 5 i 12 Uredbe (EU) 2024/1449, respektivno
- (5) će kreditna podrška, koja će biti djelimično implementirana kroz Zapadnobalkanski investicioni okvir (ZIO), biti direktno dostupna trezoru Zajmoprimca. Zajmoprimac će opredijeliti 34,75% svake uplate kreditne podrške Zajedničkom fondu (EWBJF) osnovanom u okviru ZIOa za primanje priloga donatora u skladu s arazmanom doprinosa koji će biti zaključeni između Zajmoprimca i Evropske banke za obnovu i razvoj te Evropske investicione banke (Menadžeri fondova'), u skladu s pravilima koja se odnose na fond ('Opšti uslovi Zajedničkog fonda EWBJF-a').
  - (6) je, u skladu sa članom 9 Uredbe (EU) 2024/1449, Evropska unija zaključila sporazum o instrumentu („Sporazum o instrumentu“) sa Zajmoprimcem kojim se utvrđuju principi finansijske saradnje između Evropske unije i korisnika i utvrđuju posebni aranžmani koji se tiču, između ostalog, aktivnosti vezanih za upravljanje, kontrolu, nadzor, praćenje, evaluaciju, izvještavanje i reviziju sredstava u okviru Instrumenta, kao i mjera za efektivno sprječavanje, otkrivanje, istragu, ispravljanje i prijavljivanje nepravilnosti, prevare, korupcije i bilo koje druge nezakonite aktivnosti koje utiču na finansijske interese Unije i sukobe interesa, uključujući efikasnu istragu i krivično gonjenje krivičnih djela koja utiču na finansijske interese Unije i za izbjegavanje duplog finansiranja.
  - (7) u skladu sa članom 9(2) Uredbe (EU) 2024/1449, Sporazum o instrumentu treba da bude dopunjen Sporazumom o zajmu koji utvrđuje posebne odredbe za upravljanje i implementaciju finansiranja koje se pruža Zajmoprimcu u formi zajmova u okviru Instrumenta.
  - (8) u skladu sa članom 9(3) Uredbe (EU) 2024/1449, finansiranje se odobrava Zajmoprimcu tek nakon što predmetni Sporazum o instrumentu i primjenjivi Sporazum o zajmu stupe na snagu.
  - (9) u skladu sa članovima 12 i 21 Uredbe (EU) 2024/1449, isplata kreditne podrške se vrši u ratama, na osnovu zadovoljavajućeg ispunjenja uslova plaćanja u obliku kvalitativnih i kvantitativnih koraka navedenih u Odluci Komisije za sprovođenje i pod uslovom da su ispunjeni preduslovi i opšti uslovi iz člana 5 i 12 Uredbe Uredbe (EU) 2024/1449.
  - (10) u skladu sa članom 21(11) Uredbe (EU) 2024/1449, isplate zajma podliježu raspoloživim sredstvima, a rata može biti isplaćena u jednoj ili više tranši.
  - (11) u skladu sa članom 20 Uredbe (EU) 2024/1449, korisnici na Zapadnom Balkanu mogu tražiti, nakon podnošenja svoje Reformske agende, isplatu predfinansiranja do 7% od ukupnog iznosa predviđenog u okviru Instrumenta, pod uslovom da korisnici na Zapadnom Balkanu ispune preduslove i opšte uslove navedene u člana 5 i 12 Uredbe (EU) 2024/1449. Predfinansiranje kombinuje bespovratnu finansijsku podršku i kreditnu podršku. Predfinansiranje koje se odnosi na kredite biće stavljeno na raspolaganje trezoru Crne Gore.
  - (12) Odluka Komisije o sprovođenju utvrđuje ukupnu podršku u okviru Instrumenta koja iznosi najviše do 273,436,161.85 EUR za Zajmoprimca. U skladu sa članom 20 Uredbe (EU)2024/1449, Zajmoprimac je zatražio da se iznos predfinansiranja od 19,140,531.33 EUR bude u formi kreditne podrške.
  - (13) u skladu sa članom 9(4) Uredbe (EU) 2024/1449, Sporazum o zajmu koji će zaključiti Komisija i Zajmoprimac treba da predvidi obaveze Zajmoprimca u vezi sa saradnjom radi zaštite finansijskih interesa Unije propisanih članom 129 Uredbe (EU Euratom

2024/2509) Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. septembra 2024.godine o finansijskim pravilima primjenjivim na opšti budžet Unije³ („**Finansijska uredba**“)

- (14) Odredbe Finansijske Uredbe koje se odnose na sprovođenje finansijske pomoći od strane Zajmodavca primjenjuju se na kredit u okviru ovog Sporazuma, osim ako nisu odstupile od Uredbe (EU) 2024/1449.
- (15) se Komisijina strategija za finansiranje („**Strategija diversifikovanog finansiranja**“), navedena u članu 220a Finansijske uredbe i regulisana pravilima Odluke Komisije za sprovođenje (EU, Euratom) 2023/2825⁴, sa izmjenama i dopunama ili zamjenom u zavisnosti od slučaja, odnosi na obezbjeđivanje finansijske pomoći u formi zajmova datih u okviru Instrumenta.
- (16) će Komisija u ime Unije pokrenuti emisije obveznica, novčanica, kratkoročnih mjenica ili bilo koje druge odgovarajuće kratkoročne i/ili dugoročne finansijske transakcije („**Instrumenti finansiranja**“) za finansiranje kreditne podrške koju traži Zajmoprimac.
- (17) u skladu sa uvodnom izjavom 50 i članom 17 Uredbe (EU) 2024/1449, Komisija treba da ponudi zajmove po veoma povoljnim uslovima sa maksimalnim trajanjem od 40 godina, sa početkom otplate glavnice, ne prije 2034. godine, u potpunoj saglasnosti sa principima dobrog finansijskog upravljanja.
- (18) su Finansijski uslovi svake isplate utvrđeni u skladu sa Uredbom (EU) 2024/1449, Odlukom Komisije o sprovođenju, Reformskom agendom, Metodologijom raspodjele troškova, Sporazumom o instrumentu i ovim Sporazumom o zajmu.
- (19) odgovarajuće mjere u vezi sa sprječavanjem i borbom protiv prevare, korupcije i drugih nepravilnosti koje utiču na Zajam, propisuju organi Zajmoprimca.

Prema tome, Strane su se saglasile kako slijedi:

Član 1 DEFINICIJE

U ovom Sporazumu o zajmu (uključujući njegove uvodne izjave) sljedeći termini imaju sljedeće značenje:

- (1) „**Period raspoloživosti**“ označava period koji teče do datuma definisanog u članu 2(6) ovog Sporazuma o zajmu.
- (2) „**Opredijeljeni procenat**“ predstavlja udio od 34,75% kreditne podrške koja se pruža u skladu sa ovim Sporazumom o zajmu koji je Zajmoprimac dužan da uplati u Zajednički evropski fond za Zapadni Balkan (EWBJF).
- (3) „**Zajmoprimac**“ označava Crnu Goru.
- (4) „**Radni dan**“ označava dan na koji je TARGET2 platni sistem otvoren za poslovanje.
- (5) „**Komisija**“ označava Evropsku komisiju.
- (6) „**Obavještenje o potvrđivanju**“ označava pismeno obavještenje Zajmodavca Zajmoprimcu u formi Aneksa [2] u kojem se navode konačni uslovi Rate zajma ili, u

³ OJ L 239, 26.9. 2024..

⁴ Odluka Komisije o sprovođenju (EU, Euratom) 2023/2825 od 12. decembra 2023.

zavisnosti od slučaja, tranše Rate zajma.

- (7) **„Metodologija raspodjele troškova“** označava Odluku Komisije o sprovođenju (EU, Euratom) 2024/1520 od 12. jula 2024. godine kojom se uspostavlja okvir za raspodjelu troškova u vezi sa poslovima zaduživanja i upravljanja dugom u okviru strategije diversifikovanog finansiranja⁵, sa izmjenama i dopunama ili zamjenama u zavisnosti od slučaja
- (8) **„Sukob interesa“** označava situaciju kako je definisano u članu 61(2)) Sukob interesa, u smislu Finansijskog propisa, znači da je nepristrasno i objektivno vršenje funkcija osobe uključene u implementaciju finansijske podrške u okviru Fonda kompromitovano iz razloga koji uključuju porodične, emotivne, političke ili nacionalne pripadnosti, ekonomski interes ili bilo koji drugi direktni ili indirektni lični interes. Sukob interesa uključuje situacije koje objektivno mogu biti percipirane kao sukob interesa.
- (9) **„Korupcija“** označava korupciju kako je definisana u članu 4(2) Direktive (EU) 2017/1371 ili aktivnu korupciju u smislu člana 3. Konvencije o borbi protiv korupcije koja uključuje zvaničnike Evropskih zajednica ili zvaničnike Država članica Evropske unije, sačinjene aktom Savjeta od 26. maja 1997. godine, ili ponašanje iz člana 2(1) Okvirne odluke Savjeta 2003/568/JHA, ili korupciju kako je definisano u drugim važećim zakonima.
- (10) **„Dodatni troškovi“** su dodatni troškovi kako je definisano u Metodologiji raspodjele troškova.
- (11) **„Troškovi finansiranja“** su troškovi finansiranja kako je definisano u Metodologiji raspodjele troškova.
- (12) **„Troškovi upravljanja likvidnošću“** su troškovi upravljanja likvidnošću kako je definisano u Metodologiji raspodjele troškova.
- (13) **„Troškovi usluga“** su troškovi usluga za administrativne režije kako je definisano u Metodologiji raspodjele troškova.
- (14) **„Odluka Komisije o sprovođenju“** označava Odluku Komisije o sprovođenju od 23. oktobra 2024. godine prema članu 15 Uredbe (EU) 2024/1449 o odobravanju Reformske agende koju je podnio Zajmoprimac.
- (15) **„Aranžman doprinosa“** označava pisanu saglasnost zaključenu između Zajmoprimca i Menadžera fonda EWBIF koja određuje iznos koji je Zajmoprimac obavezao za EWBIF, valutu tog doprinosa, način na koji će se plaćanja izvršavati na račun Fonda i može sadržati i druge administrativne stvari koje mogu biti potrebne i koje su dozvoljene Opštim uslovima, i biće potkrijepljene u obliku priloženom u Aneksu A Opštim uslovima, kada je primjenjivo. **Aranžman doprinosa** takođe služi kao potvrda pridržavanja Opštim uslovima EWBIF
- (16) **„Isplata“** označava isplatu Rate predfinansiranja, Rate zajma ili Tranše Zajmoprimcu prema ovom Sporazumu o zajmu.
- (17) **„Datum isplate“** označava, vezano za Isplatu, datum prenosa Neto iznosa za isplatu na

⁵ OJ L, 2024/1974, 18.7.2024.

račun naznačen u članu 8 ovog Sporazuma o zajmu

- (18) „**Rok dospijeca**“ označava svaki dan na koji dospijeva izvršenje plaćanja Zajmodavcu od strane Zajmoprimca u skladu sa ovim Sporazumom, uključujući svaki datum naveden u Obavještenju o potvrđivanju na koji treba da se izvrši uplata glavnice, Troškova finansiranja, Troškova usluga i Troškova upravljanja likvidnošću.
- (19) „**Strategija diversifikovanog finansiranja**“ označava Komisijinu strategiju o finansiranju definisanu u članu 224 Finansijske uredbe i regulisanu pravilima Odluke Komisije za sprovođenje 2023/2825.
- (20) „**Prijevremeno refundiranje**“ označava svaku dobrovoljnu prijevremenu otplatu, u cjelini ili dijelom, Kreditnog instrumenta na inicijativu Zajmoprimca.
- (21) „**Prijevremena otplata**“ označava prijevremenu otplatu Kreditnog instrumenta na zahtjev Zajmodavca.
- (22) „**EBRD**“ -označava Evropsku banku za obnovu i razvoj
- (23) „**EIB**“ - označava Evropsku investicionu banku
- (24) „**Događaj neizvršenja obaveza**“ označava događaj definisan članom 13(1) ovog Sporazuma o zajmu.
- (25) „**ECB**“ označava Evropsku centralnu banku.
- (26) „**EU**“ označava Evropsku uniju.
- (27) „**Spoljna zaduženja**“ označava sve dugove Zajmoprimca (i) koji su denominirani ili plativi u valuti koja nije zakonita valuta Zajmoprimca i (ii) koji nijesu prvobitno nastali ili preuzeti na osnovu sporazuma ili instrumenta sačinjenog sa ili izdatog povjericima od kojih su uglavnom svi rezidenti Zajmoprimca ili entiteta sa sjedištem ili glavnim mjestom poslovanja na teritoriji Zajmoprimca
- (28) „**EWBJF**“ označava **Evropski zajednički fond za Zapadni Balkan (EWBJF)**“ uspostavljen u okviru Zapadnobalkanskog investicionog okvira za primanje donatorskih kontribucija u skladu sa Opštim uslovima EWBJFa poslednji put odobrenim Odlukom Komisije C(2023)4806 od 19. jula 2023. godine ⁶
- (29) „**Instrument**“ označava Instrument za reforme i rast za Zapadni Balkan uspostavljen Uredbom (EU) 2024/1449.
- (30) „**Finansijska uredba**“ označava Uredbu (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. septembra 2024. godine o finansijskim pravilima koja se primjenjuju na opšti budžet Unije
- (31) „**Račun fonda**“ označava bankovni račun koji otvara i održava EBRD, na koji će Zajmoprimac prenositi doprinose Fondu i sa kojeg će EBRD, po potrebi, isplaćivati

⁶ Odluka Komisije C(2023)4806 kojom se mijenja Odluka Komisije C(2016)3610 finalna, u vezi sa odobravanjem Opštih uslova Zajedničkog evropskog fonda za Zapadni Balkan 19.7.2023.

sredstva Fonda u skladu sa Opštim uslovima EWBJF-a."

- (32) „**Instrument finansiranja**“ označava emisije obveznica, mjenice, kratkoročne mjenice ili bilo koje druge odgovarajuće kratkoročne i/ili dugoročne finansijske transakcije koje je pokrenula Komisija u ime Unije u skladu sa Strategijom diversifikovanog finansiranja za finansiranje kreditne podrške koju traži Zajmoprimac.
- (33) „**Sporazum o instrumentu**“ označava sporazum o instrumentu sklopljen između Evropske unije koju predstavlja Komisija i Zajmoprimca u skladu sa članom 9 Uredbe (EU) 2024/1449,
- (34) „**Prevara**“ označava prevaru u smislu člana 3 Direktive (EU) 2017/1371 Evropskog parlamenta i Savjeta i člana 1 Konvencije o zaštiti finansijskih interesa Evropskih zajednica, sačinjene aktom Savjeta od 26. jula 1995. godine.
- (35) „**Menadžeri fondova**“ označavaju Evropsku banku za obnovu i razvoj (EBRD) i Evropsku investicionu banku (EIB), menadžere Zajedničkog fonda za Zapadni Balkan (EWBJF).
- (36) „**EWBJF Opšti uslovi**“ - Označava skup odredbi koje uređuju administraciju EWBJF-a, uspostavljajući uloge i odgovornosti, sastav, metode rada i sisteme donošenja odluka EWBJF-a, kako je prvobitno odobreno 7. novembra 2006. godine, a naknadno izmijenjeno 2. oktobra 2009., 16. juna 2016. i 6. septembra 2023. godine, te koje se mogu dalje mijenjati po potrebi od strane njegovih upravljačkih tijela.
- (37) „**MMF**“ označava Međunarodni monetarni fond.
- (38) „**MMF aranžman**“ označava svaki sporazum, program, instrument ili drugi finansijski aranžman između Zajmoprimca i MMF-a.
- (39) „**Datum plaćanja kamate**“ označava svaki datum na koji se kamata plaća po Sporazumu o zajmu.
- (40) „**Period kamate**“ označava period kamate kako je definisano u Metodologiji raspodjele troškova.
- (41) „**Pravno mišljenje**“ označava pravno mišljenje koje daje Zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore Zajmoprimca u formi definisanoj u Aneksu 3.
- (42) „**Zajmodavac**“ označava Evropsku uniju.
- (43) „**Sporazum o zajmu**“ označava ovaj sporazum o zajmu.
- (44) „**Rata zajma**“ označava iznose koji su predmet Zahtjeva za plaćanje.
- (45) „**Kreditni instrument**“ označava kreditnu podršku koju Komisija stavlja na raspolaganje Zajmoprimcu u skladu sa ovim Sporazumom o zajmu i u skladu sa Odlukom Komisije o sprovođenju.
- (46) „**Događaj poremećaja tržišta**“ označava, u vrijeme predloženog izdavanja Instrumenta finansiranja, pojavu događaja ili okolnosti koje utiču na nacionalne ili međunarodne finansijske, političke ili ekonomske uslove ili međunarodna tržišta kapitala ili kurseve valuta ili kontrolu kursa koje po razumnom mišljenju Zajmodavca – će vjerovatno materijalno uticati na sposobnost Zajmodavca da postigne uspješno

izdavanje, ponudu ili distribuciju Instrumenta finansiranja po razumnoj cijeni.

- (47) „**Datum dospijeca**“ označava planirani datum za punu otplatu glavnice Rate zajma ili Tranše kako je definisano u Obavještenju o potvrđivanju.
- (48) „**Neto iznos isplate**“ označava prihod od Instrumenta finansiranja umanjen za zbirni iznos kliringa predfinansiranja u skladu sa članom 6 ovog Sporazuma o zajmu u vezi sa bilo kojom Isplatom, što rezultira iznosom koji treba da bude isplaćen Zajmoprimcu.
- (49) „**Rata predfinansiranja**“ označava dio Kreditnog instrumenta koji se isplaćuje kao predfinansiranje kako je navedeno u članu 6.
- (50) „**Reformska agenda**“ označava Reformsku agendu za Zajmoprimca ili njenu izmjenu koju ocjenjuje Komisija i odobrava usvajanjem Odluke Komisije o sprovođenju Uredbom (EU) 2024/1449.
- (51) „**Zahtjev za plaćanje**“ označava zahtjev Zajmoprimca za uplatu Rata zajma u u formi datoj Aneksom 1(a) ili Aneksom 1(b).
- (52) „**TARGET2**“ označava transevropski automatizovani sistem plaćanja ekspresnim transferom bruto poravnjanja u realnom vremenu koji koristi zajedničku platformu i koji je pokrenut 19. novembra 2007. godine.
- (53) „**Porez**“ označava svaki porez, dažbinu, namet, carinu ili drugu naknadu ili zadržavanje slične prirode (uključujući bilo koju kaznu ili kamatu koja se plaća u vezi sa bilo kojim neplaćanjem ili kašnjenjem u plaćanju istih).
- (54) „**Tranša**“ označava dio Rate predfinansiranja ili Rate zajma.
- (55) „**WBIF**“ označava Zapadnobalkanski investicioni okvir (ZIO), zajedničku inicijativu EU, finansijskih institucija, bilateralnih donatora i korisnika, čiji je cilj unaprjeđenje harmonizacije i saradnje u investicijama za društveno-ekonomski razvoj regiona i doprinos evropskoj perspektivi Zapadnog Balkana_kako je navedeno u članu 12 Uredbe (EU)2021/1529⁷

⁷ Uredba (EU) 2021/1529 Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. septembra 2021. o uspostavljanju Instrumenta za pretristupnu pomoć (IPA III) (SL L 330, 20.9.2021, str. 1).

Član 2   PREDMET SPORAZUMA

- (1) Ovim Sporazumom o zajmu utvrđuju se prava i obaveze Strana i odredbe i uslovi koji se primjenjuju na kreditnu podršku koja se pruža u cilju zadovoljavajućeg ispunjavanja uslova plaćanja od strane Zajmoprimca utvrđenih Reformskom agendom odobrenom Odlukom Komisije o sprovođenju i u cilju ispunjenja preduslova i opštih uslova navedenih u članu 5 i 12 Uredbe (EU) 2024/1449 respektivno..
- (2) U skladu sa odredbama Uredbe (EU) 2024/1449, Odluke Komisije o sprovođenju, Metodologije raspodjele troškova, Sporazuma o instrumentu i ovog Sporazuma o zajmu, Unija stavlja na raspolaganje Zajmodavcu Kreditni instrument u eurima u ukupnom iznosu glavnice maksimalnog iznosa od 273,436,161.85EUR.
- (3) Kreditni instrument će biti dostupan kroz Rate zajma. Rate zajma će se isplaćivati u jednoj ili više tranši, prema izboru Zajmodavca.
- (4) Zajmoprimac će koristiti sve iznose koje je pozajmio po Kreditnom instrumentu u skladu sa svojim obavezama iz Reformske agende, Sporazuma o instrumentu i ovog Sporazuma o zajmu.
- (5) Centralna banka Zajmoprimca će djelovati kao finansijski agent Zajmoprimca i neće biti odgovorna za bilo kakve finansijske obaveze Zajmoprimca po ovom Sporazumu.
- (6) Zajam će biti denominiran isključivo u eurima, koji su valuta računa i plaćanja. Period raspoloživosti kreditne podrške biće od 01. januara 2024. godine do 31. decembra 2027. godine.

Član 3   DOSPIJEĆE

1. Svaka Isplata će trajati maksimalno 40 godina od datuma potpisivanja ovog Sporazuma o zajmu.
2. Otplata glavnice Isplate počee, ne prije 2034. godine i ravnomjerno će biti raspoređena u jednakim otplatama tokom preostalog dospijeća Isplate.

Član 4   ODGOVORNOST ZAJMOPRIMCA

1. Zajmoprimac će biti odgovoran za ispunjenje uslova plaćanja koji se odnose na kvalitativne i kvantitativne korake utvrđene Reformskom agendom, kako je odobreno Odlukom Komisije o sprovođenju, kao i za zadovoljavajuće ispunjenje preduslova i opštih uslova navedenih u članu 5 i 12 Uredbe (EU) 2024/1449.
2. Zadovoljavajuće ispunjenje uslova plaćanja koji proizilaze iz Reformske agende odobreno Odlukom Komisije o sprovođenju, podrazumijeva da koraci povezani sa istim reformama, za koje je Zajmoprimac ranije ostvario zadovoljavajuće ispunjenje u prethodnim odlukama, nisu poništeni od strane Zajmoprimca.

Član 5 OBAVEZE KORISNIKA U ODNOSU NA SPROVOĐENJE UDIJELA KREDITNE PODRŠKE PREKO INVESTICIONOG OKVIRA ZA ZAPADNI BALKAN

1. Zajmoprimac će prenijeti opredijeljeni procenat na Evropski zajednički fond za Zapadni Balkan (u daljem tekstu EWBJF) .
2. Obaveza Zajmoprimca prema ovom članu će se formalizovati putem Aranžmana o doprinosu, u skladu sa članom 19(2) Sporazuma o instrumentu.
3. Zajmoprimac će zaključiti takve Aranžmane o doprinosu u roku od tri mjeseca od donošenja odluke Komisije o oslobađanju, kako je navedeno u članu 8(1) ovog Sporazuma.
4. Zajmoprimac će, u skladu sa Sporazumom o instrumentu, dostaviti Komisiji kopije tih Aranžmana o doprinosu, kao i svih naknadnih izmjena istih.
5. Zajmoprimac će Komisiji dostaviti dokaze o plaćanju u skladu sa svakim Aranžmanom o doprinosu.

Član 6 PREFINANSIRANJE

1. Zajmodavac će isplatiti iznos od 19,140,531.33 EUR predfinansiranja u jednoj ili više Tranši.
2. Dio predfinansiranja koji se odnosi na opredijeljeni procenat, koji će biti stavljen na raspolaganje Evropskom zajedničkom fondu za Zapadni Balkan (EWBJF) u iznosu od 6.651.334,64 EUR, podliježe odredbama člana 5 ovog Sporazuma."
3. Zajmoprimac priznaje i neopozivo se slaže:
  - a) Isplata rate predfinansiranja zajma zavisiće od dostupnosti sredstava, a za dio Opredijeljenog procenta koji se odnosi na predfinansiranje iz stava 2. ovog člana, od prijema potpisane kopije Sporazuma o doprinosu, koja pokriva cijeli dio Opredijeljenog procenta vezanog za predfinansiranje.";
  - b) Troškovi finansiranja, Troškovi upravljanja likvidnošću i Troškovi usluga za Rate predfinansiranja biće zasnovani na Metodologiji raspodjele troškova;
  - c) Datumi dospijeca Rate predfinansiranja biće do 40 godina;
  - d) Rata predfinansiranja će se isplatiti u jednoj ili nekoliko Tranši;
  - e) Da će plaćati sve naknade, troškove i izdatke, uključujući, ako je primjenljivo, troškove raskida i dodatne troškove.
  - f) Snosiće troškove sprovođenja i sve naknade koje se odnose na sprovođenje EWBJF-a u skladu sa Opštim uslovima EWBJF-a.
4. Zajmodavac će Zajmoprimcu izdati Obavještenje o potvrđivanju u kojem se navode finansijski uslovi rate ili tranše zajma predfinansiranja. Smatraće se da je Zajmoprimac unaprijed prihvatio uslove Rate ili Tranše predfinansiranja navedene u Obavještenju o potvrđivanju.
5. Za predfinansiranje plaćeno u skladu sa stavom 1, iznos koji odgovara procentu jednakom odnosu preostalog neizmirenog predfinansiranja u odnosu na preostale iznose Kreditnog instrumenta za isplatu će se oduzeti od svake Isplate da bi se izračunao Neto iznos isplate da bi se izmirilo predfinansiranje dok ne dođe do potpunog izmirenja.
6. Na zahtjev Zajmoprimca u njegovom zahtjevu za plaćanje, dodatni iznosi mogu biti oduzeti od svake Isplate kako bi se ranije izmirilo predfinansiranje.

7. Iznosi predfinansiranja koji nijesu izmireni 31. decembra 2027. godine ili, ako je ranije, datuma kada je izvršena poslednja Isplata, dospijevaju i plativi su odmah. Komisija ima pravo da prebije takve iznose sa bilo kojim potraživanjem koje Zajmoprimac ima *vis-à-vis* prema Zajmodavcu.
8. Svako predfinansiranje se proglašava odmah dospjelim i plativim nakon smanjenja kreditne podrške ili zahtjeva za Prijevremenu otplatu u slučajevima navedenim u članu 21 (5) i članu 21 (7) Uredbe (EU) 2024/1449. Primjenjuje se član 13(3) ovog Sporazuma o zajmu.

Član 7 ZAHTJEV ZA PLAĆANJE I PROVJERA USLOVA

1. Uz svaki zahtjev za oslobađanje sredstava prema Sporazumu o instrumentu, Zajmoprimac je dužan da dostavi dva Zahtjeva za isplatu, koristeći obrazac iz Aneksa 1(a) i Aneksa 1(b) ovog Sporazuma o zajmu, i to:
  - a) Zahtjev za isplatu rate zajma koji pokriva dio zajma koji odgovara Opredijeljenom procentu navedenom u zahtjevu za oslobađanje sredstava (Aneks 1(a)); i
  - b) Zahtjev za isplatu rate zajma koji pokriva preostali dio zajma navedenog u istom zahtjevu za oslobađanje sredstava (Aneks 1(b))."
2. Zajmoprimac je dužan da obezbijedi odgovarajuću dokumentaciju kojom će opravdati Zahtjeve za isplatu podnesene u okviru ovog Sporazuma o zajmu, za svaki pojedinačni korak, u skladu sa izvorima verifikacije navedenim u Aneksu I Reformske agende i u skladu sa Sporazumom o instrumentu.
3. Zajmoprimac će se što je najviše moguće truditi da se pridržava indikativnog rasporeda zahtjeva za plaćanje utvrđenog u Odluci Komisije o sprovođenju. Konačni Zahtjev za plaćanje podnosi se do 30. septembra 2027. godine.
4. Procjena u skladu sa članom 21(2) Uredbe (EU) 2024/1449 biće sprovedena od strane Zajmodavca na osnovu informacija koje dostavi Zajmoprimac u skladu sa stavom 3. Zajmodavac može zatražiti dodatne informacije i/ili izvršiti provjere i kontrole na licu mjesta kako bi provjerio ispunjenje kvalitativnih i kvantitativnih koraka, uključujući nepovratnost istih

Član 8 POVLAČENJE, PREDUSLOVI I ISPLATA

- (1) Ne dovodeći u pitanje član 6 ovog Sporazuma o zajmu, svaka isplata Rate zajma zavisi od toga da li je Komisija usvojila odluku o oslobađanju u skladu sa članom 21(3) Uredbe (EU) 2024/1449 i biće ograničena na iznos utvrđen u toj odluci.
- (2) Neće biti isplate prije nego:
  - (a) Sporazum o zajmu stupi na snagu, i;
  - (b) Zajmodavac primi zvanično obavještenje u formi Pravnog mišljenja Zajmoprimca da su ispunjeni svi ustavni i zakonski uslovi za odredbe koje se odnose na zajmove koji stupaju na snagu i da je važeća i neopoziva obaveza Zajmoprimca da ispunjava sve obaveze iz ovog Sporazuma o zajmu, i
  - (c) Zajmodavac primi Zahtjev za plaćanje.

Zajmoprimac je neopozivo ograničen uslovima Zahtjeva za plaćanje.

Tačka c) ovog stava neće se primjenjivati na ratu predfinansiranja zajma.

- (3) Zahtjev za plaćanje neće se smatrati propisno popunjenim osim ako se u njemu ne navode podaci navedeni u Aneksu 1.
- (4) Nakon podnošenja Zahtjeva za plaćanje od strane Zajmoprimca, obaveza Zajmodavca da isplati Zajmoprimcu Neto iznos isplate u odnosu na Ratu zajma prema ovom Sporazumu o zajmu podliježe sljedećem:
  - a. neće biti predmet nijednog događaja koji bi učinio netačnim bilo koju izjavu sačinjenu u Pravnom mišljenju;
  - b. Zajmodavac koji je od Ministarstva finansija Zajmoprimca primio zvaničan dokument koji navodi lica ovlašćena da potpišu Zahtjev za plaćanje (i time se validno obave Zajmoprimac) i koji sadrži uzorke potpisa ovih lica;
  - c. dostupnošću finansiranja;
  - d. da se nije desio Događaj poremećaja tržišta;
  - e. da se od datuma potpisivanja ovog Sporazuma o zajmu nije desila nikakva značajna negativna promjena koja bi, po mišljenju Zajmodavca, nakon konsultacija sa Zajmoprimcem, mogla da ugrozi materijalno sposobnost Zajmoprimca da ispunji svoje obaveze plaćanja prema ovom Sporazumu, odnosno da servisira bilo koju od Rata zajma koje će biti finansirane i da ih otplaćuje;
  - f. da nema Događaja neizvršenja obaveza koji nije riješen na zadovoljstvo Zajmodavca.
  - g. kada Zahtjev za isplatu pokriva Opredijeljeni procenat, da je Zajmodavac primio od Zajmoprimca kopiju potpisanog Aranžmana o doprinosu, koji pokriva isti iznos naveden u tom Zahtjevu za isplatu.
- (5) Rata zajma se može isplatiti u jednoj ili više Tranši.
- (6) U skladu sa Uredbom (EU) 2024/1449 i Odlukom Komisije o sprovođenju, Zajmodavac će pokrenuti sve odgovarajuće Instrumente finansiranja za finansiranje iznosa Rate zajma u okviru Strategije diversifikovanog finansiranja.
- (7) Zajmodavac će Zajmoprimcu izdati Obavještenje o potvrđivanju u kojem se navode finansijski uslovi Isplate. Smatraće se da je Zajmoprimac unaprijed prihvatio uslove Rate zajma ili Tranše navedene u Obavještenju o potvrđivanju. Da ne bi bilo nedoumica, Zajmodavac nije u obavezi da povoljno razmotri bilo koji zahtjev Zajmoprimca u bilo kom trenutku da izmjeni bilo koji od finansijskih uslova Rate zajma ili Tranše.
- (8) Komisija će naložiti ECB-u da na Datum isplate prebaci Neto iznos isplate rate zajma ili tranše na sljedeći račun Zajmoprimca u eurima kod Deutsche Bundesbank, BIC: MARKDEFFXXX, IBAN DE04504000005040040278, vlasnik računa: Centralna banka Crne Gore za korisnika Ministarstvo finansija Crne Gore (MF Reformska agenda), BIC: CBCGMEPGXXX, broj računa: 907-0000000089401-25.

Plaćanje na ovaj bankovni račun oslobađa Zajmodavca njegove obaveze plaćanja prema ovom Sporazumu o zajmu u vezi sa odgovarajućom Isplatom.

- (9) Pravo Zajmoprimca da primi Rate zajma ili Tranše po ovom Sporazumu o zajmu ističe na kraju Perioda raspoloživosti, nakon čega će se svaki neisplaćeni iznos Kreditnog instrumenta smatrati odmah otkazanim, osim za one tranše Rate zajma za koje je Komisija donijela odluku o oslobađanju prije tog datuma.

Član 9 IZJAVE, GARANCIJE I OBAVEZIVANJE

(1) Izjave

Potpisivanjem ovog Sporazuma, Zajmoprimac izjavljuje i garantuje Zajmodavcu da na datum ovog Sporazuma o zajmu i na svaki Datum isplate:

- (a) će svaka Rata zajma ili bilo koja njena tranša predstavljati neobezbijeđenu, direktnu, bezuslovnu, nepodređenu i opštu obavezu Zajmoprimca i rangiraće se makar *pari passu* sa svim ostalim sadašnjim i budućim neobezbijeđenim i nepovezanim kreditima i obavezama Zajmoprimca koje proističu iz njegove sadašnje ili buduće Spoljne zaduženosti, pod uslovom da Zajmoprimac neće imati obavezu da izvrši jednaku ili podložnu isplatu(e) u bilo kom trenutku u vezi sa bilo kojim drugim Spoljnim zaduženjem i, posebno, neće imati obavezu da istovremeno plati druga Spoljna zaduženja ili kao uslov za plaćanje iznosa koji dospijevaju u okviru Kreditnog instrumenta i obrnuto; i
- (b) Pravno mišljenje obezbijeđeno u skladu sa Aneksom 3 je tačno i ispravno.

(2) Obavezivanje

Zajmoprimac se obavezuje, sve dok sva glavnica po ovom Sporazumu o zajmu ne bude u potpunosti nadoknađena i sve kamate i dodatni iznosi, ako ih ima, dospjeli po ovom Sporazumu o zajmu ne budu u potpunosti plaćeni:

- (a) da koristi Neto iznos isplate svake Isplate u skladu sa Uredbom (EU) 2024/1449, u skladu sa Reformskom agendom, Sporazumom o zajmu i svim vezanim uslovima koji su primjenjivi u vrijeme izdavanja Zahtjeva za plaćanje;
- (b) da dobije i održi u punoj snazi i primijeni sva ovlašćenja neophodna da bi ispunio svoje obaveze prema ovom Sporazumu o zajmu;
- (c) da se u svim aspektima pridržava važećih zakona koji mogu uticati na njegovu sposobnost da izvrši ovaj Sporazum o zajmu;
- (d) da plati sve naknade, troškove, režijske troškove i izdatke, uključujući, ako je primjenjivo, troškove raskida i Troškove upravljanja likvidnošću, izračunate u skladu sa Metodologijom raspodjele troškova;
- (e) u vezi sa Spoljnim zaduženjem da prizna da će Zajmodavac imati identičan pravni kapacitet, imunitet i privilegije kao što se daju međunarodnim finansijskim institucijama;

- (f) da obezbijedi da su provjere i mjere navedene u članu 15 ovog Sporazuma o zajmu na snazi;
- (g) sa izuzetkom onih tereta navedenih u podstavovima (1) do (7) ispod:
  - (i) da ne obezbijedi hipotekom, zalogom ili bilo kojim drugim opterećenjem na sopstvenu imovinu ili prihode bilo kakvu sadašnju ili buduću Spoljnu zaduženost i bilo kakvu garanciju ili obeštećenje datu u vezi sa tim, osim ako Kreditni instrument istovremeno dijeli *pari passu* i *pro rata* u takvom obezbjeđenju; i
  - (ii) da ne daje bilo kom drugom povjeriocu ili imaocu njegovog državnog duga bilo kakav prioritet u odnosu na Zajmodavca.

Dodjeljivanje sljedećih tereta ne predstavlja povredu ovog člana 9:

- (1) tereta na bilo kojoj imovini nastalih radi obezbjeđivanja finansiranja za kupoprodajnu cijenu ili izgradnju takve imovine i svako obnavljanje ili produženje bilo kakvog takvog opterećenja koje je ograničeno na prvobitnu imovinu koja je time obuhvaćena i koja obezbjeđuje bilo kakvo obnavljanje ili produženje prvobitno obezbijeđenog finansiranja; i
- (2) tereta na komercijalnu robu koji nastaju u toku običnih komercijalnih transakcija (i koji ističu najkasnije u roku od godinu dana nakon toga) radi finansiranja uvoza ili izvoza te robe u ili iz zemlje Zajmoprimca; i
- (3) tereta koji osiguravaju ili obezbjeđuju isplatu Spoljnog zaduženja nastalog isključivo radi finansiranja određenog investicionog projekta, pod uslovom da je imovina na koju se ti tereti odnose imovina koja je predmet takvog projektnog finansiranja, ili prihodi ili potraživanja koja proizilaze iz projekta; i
- (4) bilo koji drugi teret koji je postojao na dan potpisivanja ovog Sporazuma o zajmu, pod uslovom da takvi tereti ostaju ograničeni na imovinu koja je trenutno pogođena time i imovinu koja postaje pogođena takvim teretima prema ugovorima koji su na snazi na dan potpisivanja ovog Sporazuma o zajmu (uključujući, radi izbjegavanja nedoumica, kristalizaciju bilo koje promjenljive naknade koja je bila sklopljena na datum ovog Sporazuma o zajmu), i pod uslovom da takvi tereti obezbjeđuju ili predviđaju plaćanje samo onih obaveza koje su tako obezbijeđene ili predviđene na dan ovog Sporazuma ili bilo kakvo refinansiranje takvih obaveza; i
- (5) sve druge zakonske terete i privilegije koje funkcionišu isključivo na osnovu zakona i koje Zajmoprimac ne može razumno izbjeći; i
- (6) svaki teret koji obezbjeđuje obaveze Zajmoprimca sa bilo kojim centralnim depozitarom hartija od vrijednosti kao što je *Euroclear* stvoren tokom normalnog poslovanja; i
- (7) svaki teret kojim se obezbjeđuje zaduženje manje od 3 miliona EUR, pod uslovom da maksimalni ukupni iznos zaduženja koji je obezbijeđen takvim teretima ne prelazi 50 miliona EUR.

Kao što se koristi u ovom članu 9 „finansiranje za određeni investicioni projekat“ znači svako finansiranje sticanja, izgradnje ili razvoja bilo koje imovine u vezi sa projektom ako subjekat koji obezbjeđuje takvo finansiranje izričito pristaje da sagleda finansiranu imovinu i prihode koji će biti generisani radom, ili gubitkom ili oštećenjem takve imovine kao glavni izvor otplate uplaćenog novca.

Član 10 TROŠKOVI I IZDACI

- (1) U vezi sa svakom neizmirenom Ratom zajma, Zajmoprimac će prenijeti na račun iz člana 12 (3) ovog Sporazuma o zajmu za svaku Ratu zajma ili Tranšu
  - (a) na svaki Datum dospijeća iznos Troškova finansiranja;
  - (b) na svaki Datum dospijeća iznos Troškova usluga;
  - (c) na svaki Datum dospijeća iznos Troškova upravljanja likvidnošću.
- (2) Period kamate i Datumi dospijeća biće, za svaku Ratu zajma ili Tranšu, određeni u Obavještenju o potvrđivanju za tu Ratu zajma ili Tranšu i saopšteni Zajmoprimcu.

Zajmodavac će saopštiti Zajmoprimcu iznos Troškova finansiranja, Troškova usluga i Troškova upravljanja likvidnošću što je najranije moguće prije Datuma dospijeća.
- (3) Troškovi koje je Zajmodavac napravio po ovom Sporazumu o zajmu i koji se mogu pripisati Zajmoprimcu biće izračunati na osnovu formule za određivanje cijene koja se sastoji od Troškova finansiranja, Troškova usluga i Troškova upravljanja likvidnošću koji će se izračunati i fakturisati na osnovu primjenljive Metodologije raspodjele troškova.
- (4) Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 13 ovog Sporazuma o zajmu, ako Zajmoprimac ne plati bilo koji iznos koji se plaća po ovom Sporazumu o zajmu na njegov Datum dospijeća, Zajmoprimac će platiti dodatno zateznu kamatu na taj iznos (ili, u zavisnosti od slučaja, njegov iznos koji trenutno dospijeva i nije plaćen) Zajmodavcu od Datuma dospijeća do datuma stvarnog plaćanja u cijelosti, izračunato na osnovu uzastopnih kamatnih perioda (svaki od takve dužine koju Zajmodavac može odrediti s vremena na vrijeme, prvi period počinje na odgovarajući Datum dospijeća i, gdje god je to moguće, dužina tog perioda će biti u trajanju od jedne nedjelje) na takav preostali iznos u većem od:
  - (a) Godišnje stope koja je zbir:
    - (i) 350 baznih poena, i
    - (ii) stope koju Evropska Centralna banka primjenjuje na svoje glavne poslove refinansiranja, ili
  - (b) 200 baznih poena iznad Troškova finansiranja koji bi bili plativi ako je dospjeli iznos, tokom perioda neplaćanja, predstavljao Ratu zajma, ili

(c) 0 baznih poena.

Sve dok neplaćanje traje, ova stopa će se ponovo fiksirati u skladu sa odredbama ovog stava (4) ovog člana 10 poslednjeg dana svakog takvog kamatnog perioda i neplaćene kamate iz ovog člana 10 koje se odnose na prethodne kamatne periode dodaće se iznosu dospjele kamate na kraju svakog takvog kamatnog perioda. Zatezna kamata dospijeva i plativa je odmah.

- (5) Zajmoprimac se obavezuje da plati Zajmodavcu sve dodatne kamate i sve troškove i izdatke, uključujući pravne takse, koje su nastale i koje je platio Zajmodavac kao rezultat kršenja bilo koje obaveze iz ovog Sporazuma o zajmu od strane Zajmoprimca. Radi izbjegavanja nedoumica, plaćanje koje Zajmoprimac izvrši na bilo koji datum različit od Datuma dospijeaća će se tumačiti kao kršenje obaveza otplate prema ovom Sporazumu o zajmu.

ČLAN 11 OTPLATA, SMANJENJE, SUSPENZIJA I OTKAZIVANJE

- (1) Zajmoprimac će otplatiti glavnicu svake Isplate na Datum(e) dospijeaća i pod uslovima koje mu je predočio Zajmodavac u relevantnom Obavještenju o potvrđivanju.

Zajmoprimac će prenijeti iznos dospjele glavnice na račun naznačen u članu 12 (3) na Datum dospijeaća.

Bilo koji iznos glavnice koji je Zajmoprimac prenio u svrhu otplate na račun iz člana 12 (3) Zajmoprimac ne može ponovo da pozajmi u okviru Kreditnog instrumenta.

- (2) Zajmodavac može suspendovati ili otkazati neiskorišćenu Ratu zajma ili Tranše ako:
- (a) Zajmoprimac izjavi svoju namjeru da više ne povlači po Kreditnom instrumentu; ili
  - (b) se finansijske potrebe Zajmoprimca značajno smanjuju u poređenju sa početnim projekcijama; ili
  - (c) se Zajmoprimac ne pridržava uslova Reformske agende, Sporazuma o instrumentu i/ili Sporazuma o zajmu;
  - (d) odluka Komisije o oslobađanju iz člana 8 (1) za neiskorišćenu ratu zajma nije usvojena u Periodu raspoloživosti.
  - (e) Sporazum o instrumentu je suspendovan ili raskinut.

ČLAN 12 PLAĆANJA

- (1) Sva plaćanja koja treba da izvrši Zajmoprimac biće plaćena bez prebijanja ili protivtužbe, oslobođena, i bez odbitka za i na račun, svih poreza, provizija i bilo kojih drugih troškova tokom cijelog perioda trajanja ovog Sporazuma o zajmu.
- (2) Zajmoprimac izjavljuje da sve isplate i transferi po ovom Sporazumu o zajmu, kao i sami Sporazum o zajmu, ne podliježu bilo kakvom porezu ili bilo kojoj drugoj dažbini, nameti ili dažbini u zemlji Zajmoprimca i da neće biti predmet tog poreza. za cijelo

vrijeme trajanja ovog Sporazuma o zajmu. Ako se ipak od Zajmoprimca ili Centralne banke Zajmoprimca po zakonu zahtijeva da izvrši bilo kakve takve odbitke, Zajmoprimac će platiti potrebne dodatne iznose kako bi Zajmodavac u potpunosti primio iznose navedene ovim Sporazumom o zajmu.

- (3) Sve uplate od strane Zajmoprimca će se izvršiti na Datum dospijeća prije 11:00 časova po luksemburškom vremenu na račun Evropske komisije 4062990131 u ECB, preko TARGET2 učesnika SVIFT-BIC ECBFDEFFBAC, u korist krajnjeg korisnika EUCOLULLXXX ili nekog drugog računa koji Zajmodavac može da saopšti pismenim obavještenjem prije odgovarajućeg Datuma dospijeća. Plaćanje izvršeno na taj račun na Datum dospijeća oslobađa Zajmoprimca odgovarajuće obaveze otplate.
- (4) Ako Zajmoprimac plati iznos u vezi sa bilo kojom Ratom zajma ili bilo kojom njenom Tranšom koji je manji od ukupnog iznosa dospjelog i plativog po ovom Sporazumu o zajmu, Zajmoprimac se ovim odriče svih prava koje može imati da izvrši bilo kakvo prisvajanje iznosa koji je tako uplaćen prema dospjelim iznosima.

Iznos koji je tako plaćen u odnosu na Ratu zajma ili bilo koju njenu Tranšu će se primijeniti na, ili u cilju namirenja dospjelih plaćanja u okviru takve Rate zajma, ili bilo koje njene Tranše po sljedećem redosljedu:

- (a) *prvo* u odnosu na sve takse, troškove i obeštećenja;
- (b) *drugo* u odnosu na svaku kamatu za zakašnjela plaćanja kako je određeno članom 10(4) ovog Sporazuma o zajmu;
- (c) *treće* u odnosu na kamate; i
- (d) *četiri* u odnosu na glavnice,

pod uslovom da ovi iznosi dospijevaju ili je dospieće prekoračeno za plaćanje na taj datum.

- (5) Svaki obračun i utvrđivanje Zajmodavca prema ovom Sporazumu:
  - (a) biće izvršeno na komercijalno razuman način; i
  - (b) biće obavezujuće za Zajmodavca i Zajmoprimca, osim očigledne greške.
- (6) Primenjivaće se Konvencija o Radnom danu kako je saopšteno u Obavještenju o potvrđivanju.

ČLAN 13 DOGAĐAJI NEIZVRŠENJA OBAVEZA

- (1) Zajmodavac može pismenim obavještenjem Zajmoprimcu proglasiti neizmireni iznos glavnice Kreditnog instrumenta dospjelim i plativim odmah, zajedno sa obračunatom kamatom, i/ili otkazati bilo koju neiskorišćenu Ratu zajma ili Tranšu ako:
  - (a) Zajmoprimac ne plati ili ne uspije da plati na odgovarajući datum dospijeća bilo koji iznos glavnice ili Troškova finansiranja ili Troškova usluga ili Troškova upravljanja likvidnošću, ili bilo koje druge iznose dospjele po ovom Sporazumu o zajmu na njihove datume dospijeća, bilo u cjelini ili djelimično, na način

kako je dogovoreno u ovom Sporazumu o zajmu, u pogledu bilo koje Rate zajma ili Tranše; ili

- (b) Zajmoprimac ne izvrši ili će propustiti da izvrši bilo koju obavezu iz ovog Sporazuma o zajmu osim one navedene u članu 13(1)(a) (uključujući obavezu iz člana 2(4) da koristi Kreditni instrument u skladu sa uslovima Reformske agende, Sporazuma o instrumentu i ovog Sporazuma o zajmu), i takvo neizvršenje traje u periodu od mjesec dana nakon što Zajmodavac pismeno obavijesti Zajmoprimca o tome; ili
- (c) Zajmodavac šalje Zajmoprimcu izjavu o neizvršenju obaveza u okolnostima kada je nadležni sud proglasio da obaveze Zajmoprimca prema ovom Sporazumu o zajmu nijesu obavezujuće za Zajmoprimca ili ih je izvršio ili ih je nadležni sud proglasio nezakonitim; ili
- (d) Zajmodavac šalje Zajmoprimcu izjavu o neizvršenju obaveza u okolnostima u kojima (i) je utvrđeno da je u vezi sa ovim Sporazumom o zajmu ili Sporazumom o instrumentu, Zajmoprimac učestvovao u bilo kakvom djelu prevare ili korupcije, ili bilo kojoj drugoj nezakonitoj aktivnosti štetnoj po finansijske interese Zajmodavca ili (ii) ako je bilo koje zastupanje ili garancija Zajmoprimca prema ovom Sporazumu o zajmu ili Sporazumu o instrumentu netačna, neistinita ili obmanjujuća i koja bi po mišljenju Zajmodavca mogla imati negativan uticaj na sposobnost Zajmoprimca da ispuni svoje obaveze po ovom Sporazumu o zajmu ili na prava Zajmodavca po istom; ili
- (e) svaki sporazum o zajmu između Zajmoprimca i Zajmodavca ili bilo koje institucije ili tijela EU, bez obzira na iznos, podliježe proglašenju neizvršenja ili postoji neizvršenje bilo koje obaveze plaćanja bilo koje vrste koju ima Zajmoprimac prema Zajmodavcu ili bilo kojoj instituciji ili tijelu Evropske unije što dovodi do proglašenja neizvršenja obaveza; ili
- (f) Zajmoprimac ne ispunjava obaveze iz Reformske agende, kako je odobreno Odlukom Komisije o sprovođenju, i/ili iz Sporazuma o instrumentu, i/ili iz Aranžmana o doprinosu, i/ili u slučaju da je Sporazum o instrumentu raskinut.
- (g) odabrani investicioni projekat naveden u Aranžmanu o doprinosu bude otkazan, ili Korisnik ne dostavi dokaz o uplati u EWBIF.
- (h) Zajmoprimac ne uspije ili ne uspije da plati bilo koji iznos garancije po osnovu bilo koje garancije kojom Zajmoprimac garantuje Zajmodavcu ispunjenje obaveza plaćanja druge strane prema Zajmodavcu; ili
- (i) Spoljna zaduženost Zajmoprimca čiji je ukupan iznos glavnice veći od 50 miliona EUR je predmet proglašenja neizvršenja obaveza kako je definisano u bilo kom instrumentu koji reguliše ili dokazuje takvo zaduženje i kao rezultat takve izjave o neizvršenju obaveza postoji ubrzanje takvog zaduživanja ili *de fakto* moratorijum na plaćanja; ili
- (j) Zajmoprimac ne vrši blagovremene otkupe od MMF-a u vezi sa MMF aranžmanom i podliježe proglašenju neizvršenih obaveza; ili
- (k) Zajmoprimac ne plati značajan dio svog Spoljnog duga kada dospije ili proglasi

ili uvede moratorijum na plaćanje svog Spoljnog duga ili Spoljnog duga koji je preuzeo ili garantovao za njega.

- (2) Zajmodavac može, ali nije u obavezi, da ostvaruje svoja prava iz ovog člana 13, a može ih ostvariti i samo djelimično bez štete po buduće ostvarivanje tih prava. Nikakvo odricanje se ne može podrazumijevati zbog bilo kakvog kašnjenja u ostvarivanju bilo kog takvog prava.
- (3) Zajmoprimac će nadoknaditi sve troškove, izdatke i naknade koje plaća Zajmodavac kao posljedicu Prijevremene otplate bilo koje Rate zajma ili Tranše prema ovom članu [13. Pored toga, Zajmoprimac će platiti zateznu kamatu, kako je predviđeno u članu 10(4) koja će se obračunavati od datuma kada je preostali iznos glavnice Kreditnog instrumenta proglašen odmah dospjelim i plativim, do datuma stvarnog plaćanja u cijelosti.

ČLAN 14 POSTUPANJA U VEZI SA INFORMACIJAMA

- (1) Stupanjem na snagu ovog Sporazuma o zajmu, Zajmoprimac će odmah dostaviti Zajmodavcu:
  - (a) sve informacije u vezi sa njegovim fiskalnim i ekonomskim stanjem, koje Zajmodavac može razumno zatražiti;
  - (b) bilo koju informaciju koja se odnosi na bilo koji događaj za koji bi se razumno moglo očekivati da će izazvati Događaj neizvršenja obaveza (i korake, ako ih ima, koji se preduzimaju da se to popravi), uključujući sve relevantne informacije za procjenu bilo kojih radnji ili aktivnosti prema članu 13(1)(d)(i).
- (2) Zajmoprimac se obavezuje da će odmah obavijestiti Zajmodavca ako dođe do bilo kakvog događaja koji bi učinio netačnim bilo koju izjavu datu u Pravnom mišljenju kako je navedeno u Aneksu 3.
- (3) Na zahtjev Komisije prilikom pripreme izvještaja iz člana 25 Uredbe (EU) 2024/1449, Zajmoprimac dostavlja Zajmodavcu izvještaje o korišćenju Kreditnog instrumenta.
- (4) Zajmodavac ima pravo da zadrži oslobađanje bilo koje tranše Rate zajma u slučaju da Zajmoprimac nije podnio Izjavu o garanciji prema Aneksu B Sporazuma o instrumentu u pogledu prethodne tranše Rate zajma, i dokumenta navedena u članu 14(10) i 14(11) Sporazuma o instrumentu.

ČLAN 15 POSTUPANJA KOJA SE ODOSE NA INSPEKCIJE, SPRJEČAVANJE PREVARA I REVIZIJE

1. Tokom implementacije Kreditnog instrumenta, Zajmodavac će imati pravo da prati ispravnost finansijskih aranžmana Zajmoprimca, administrativnih procedura i mehanizama interne i eksterne kontrole koji su relevantni za podršku.
2. U skladu sa članom 129(1) Finansijske uredbe, Zajmodavac, uključujući Evropsku kancelariju za borbu protiv prevara (OLAF), Evropski revizorski sud (ECA) i, gdje je primjenljivo, Kancelarija evropskog javnog tužioca (EPPO) ima prava i pristup potrebne za vršenje svojih nadležnosti, uključujući pravo da pošalju svoje agente ili popisno

ovlaštene predstavnike da izvrše bilo kakvu tehničku ili finansijsku kontrolu, istrage uključujući provjere i inspekcije na licu mjesta (uključujući digitalne forenzičke operacije i intervju) i revizije (uključujući revizije dokumenata i revizije na licu mjesta) koje smatraju neophodnim u vezi sa upravljanjem ovim Sporazumom o zajmu u cilju zaštite finansijskih interesa Zajmodavca.

3. Zajmoprimac će obezbijediti relevantne informacije i dokumente koji se mogu tražiti u svrhu takvih procjena, istraga, kontrola ili revizija, i preduzeti sve odgovarajuće mjere da olakša rad lica koja su upućena da ih sprovode, uključujući odobravanje licima iz stava 2 ovog člana pristup lokacijama i prostorijama u kojima se čuvaju relevantne informacije i dokumenti.
4. Zajmoprimac će redovno provjeravati da li je finansiranje koje je obezbijedio Zajmodavac pravilno korišćeno i obezbijediće istragu i zadovoljavajući tretman svih sumnjivih i stvarnih slučajeva prevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti u vezi sa upravljanjem zajmom, štetnih za finansijske interese EU. Svi takvi slučajevi, kao i mjere u vezi sa tim koje preduzimaju nadležni nacionalni organi, uključujući pravne radnje za povraćaj sredstava obezbijeđenih u skladu sa ovim Sporazumom o zajmu, biće prijavljeni Zajmodavcu bez odlaganja.
5. Zajmoprimac će redovno provjeravati da li se pozajmljeni iznosi po Kreditnom instrumentu koriste u skladu sa Reformskom agendom, Sporazumom o instrumentu i ovim Sporazumom o zajmu, i obezbijediće da su na snazi odgovarajuće mjere za sprječavanje nepravilnosti i prevare. U slučaju neregularne ili nepravilne upotrebe iznosa pozajmljenih u okviru Kreditnog instrumenta, Zajmoprimac će preduzeti pravne radnje da povрати te iznose.

ČLAN 16 OBAVJEŠTENJA

- (1) Sva obavještenja u vezi sa ovim Sporazumom o zajmu biće valjana data ako su u pisanoj formi, uključujući i putem e-pošte, i poslata na adrese navedene u Aneksu 4 ovog Sporazuma o zajmu. Svaka Strana će ažurirati adresate i obavijestiti o tome drugu Stranu nakon što se isto izmijeni s vremena na vrijeme.
- (2) Obavještenja stupaju na snagu danom prijema e-maila ili pisma kojim su dostavljena.
- (3) Sva dokumenta, informacije i materijali koji se dostavljaju po ovom Sporazumu o zajmu biće na engleskom jeziku.
- (4) Svaka Strana u ovom Sporazumu o zajmu obavijestiće drugu, prema potrebi, o spisku i uzorcima potpisa lica ovlašćenih da djeluju u njeno ime po ovom Sporazumu o zajmu, odmah po potpisivanju ovog Sporazuma o zajmu. Isto tako, svaka Strana će ažurirati takvu listu i obavijestiti drugu Stranu o tome kada se ista povremeno izmijeni.

ČLAN 17 OSTALE ODREDBE

- (1) Zajmoprimac nema pravo da ustupi ili prenese svoja prava ili obaveze iz ovog Sporazuma o zajmu bez prethodne pismene saglasnosti Zajmodavca.

ČLAN 18 ODGOVORNOST ZA ŠTETU

Zajmodavac se neće smatrati odgovornim za bilo kakvu štetu koju prouzrokuje Zajmoprimac

ili bilo koja treća strana uključena u sprovođenje Reformske agende, kao posljedicu sprovođenja ovog Sporazuma o zajmu.

ČLAN 19 IZMJENE I DOPUNE

- 1) Sve izmjene i dopune koje Strane dogovore biće u pisanoj formi i činiće dio ovog Sporazuma o zajmu.
- 2) Izuzimajući član 19(1), izmjene u podacima o računu navedenim u članu 8(8) moraju biti prijavljene u pisanoj formi od strane Zajmoprimca Zajmodavcu na adresama definisanim u Aneksu 4 i biće korišćene za isplatu uz pisanu potvrdu od strane Zajmodavca."

ČLAN 20 MJERODAVNO PRAVO I NADLEŽNOST

- 1) Ovaj Sporazum o zajmu i sve vanugovorne obaveze koje proizilaze iz ili su u vezi sa njim regulišu se i tumače se u skladu sa zakonom Evropske unije, dopunjenim po potrebi luksemburškim zakonom.
- 2) Strane se obavezuju da će svaki spor koji može nastati u vezi sa zakonitošću, valjanošću, tumačenjem ili izvršenjem ovog Sporazuma o zajmu predati u isključivu nadležnost Suda pravde Evropske unije u skladu sa članom 272 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.
- 3) Presude Suda pravde Evropske unije u potpunosti su obavezujuće i izvršne za Strane.
- 4) Zajmodavac može izvršiti bilo koju presudu dobijenu od Suda pravde Evropske unije, ili druga prava protiv Zajmoprimca u sudovima Zajmoprimca u skladu sa procedurama priznavanja i izvršenja stranih sudskih odluka kako je navedeno po zakonodavstvu Zajmoprimca.
- 5) Zajmoprimac se ovim neopozivo i bezuslovno odriče svakog imuniteta na koji ima ili može steći pravo, u pogledu sebe ili svoje imovine, od sudskih postupaka u vezi sa ovim Sporazumom, uključujući, bez ograničenja, imunitet od tužbe, presude ili drugog naloga, od zaplijene, hapšenja ili zabrane prije presude, i od sprovođenja i izvršenja nad njegovom imovinom, u mjeri koja nije zabranjena obaveznim zakonom.

ČLAN 21 DJELIMIČNO NEVAŽENJE I NENAMJERNA NEPODUDARANJA

- (1) Ako jedna ili više odredbi sadržanih u ovom Sporazumu o zajmu budu ili postanu u potpunosti ili djelimično nevažeće, nezakonite ili neprimjenljive u bilo kom pogledu prema bilo kom važećem zakonu, valjanost, zakonitost i primjenljivost preostalih odredbi sadržanih u ovom Sporazumu o zajmu time neće biti narušena niti će to imati dejstvo na njih. Odredbe koje su u potpunosti ili djelimično nevažeće, nezakonite ili neprimjenljive će se tumačiti i na taj način sprovoditi u skladu sa duhom i svrhom ovog Sporazuma o zajmu. Odredbe ovog člana ne dovode u pitanje član 13(1)(c) ovog Sporazuma o zajmu
- (2) Preambula i Aneksi ovog Sporazuma o zajmu čine i u budućem će činiti sastavni dio ovog Sporazuma o zajmu.

ČLAN 22 STUPANJE NA SNAGU

- (1) Nakon potpisivanja od strane svih Strana, i nakon stupanja na snagu Sporazuma o instrumentu, ovaj Sporazum o zajmu stupa na snagu na dan kada Zajmodavac primi zvanično obavještenje u formi Pravnog mišljenja sačinjenog u skladu sa sa Aneksom 3 ovog Sporazuma o zajmu od strane Zajmoprimca da su ispunjeni svi ustavni i zakonski uslovi za stupanje na snagu ovog Sporazuma o zajmu i validnu i neopozivu obavezu Zajmoprimca na sve obaveze iz ovog Sporazuma o zajmu.
- (2) Stupanje na snagu ne može biti kasnije od 6 mjeseci nakon potpisivanja Sporazuma o zajmu. Ako Sporazum o zajmu nije stupio na snagu do tog datuma, Strane Sporazuma o zajmu više neće biti za njega vezane.
- (3) Potpisana ili elektronski potpisana kopija ovog Sporazuma o zajmu poslata bezbjednom e-poštom ili drugim bezbjednim sredstvom elektronskog prenosa, smatraće se da ima isto pravno dejstvo kao isporuka originalne potpisane kopije ovog Sporazuma o zajmu za sve svrhe.

ČLAN 23 POTPISIVANJE SPORAZUMA

Svaka Strana će ovaj Sporazum o zajmu potpisati na engleskom jeziku u onoliko originala koliko je Strana, od kojih će svaki činiti originalni instrument. .

Ovaj Sporazum o zajmu može biti potpisan u bilo kom broju primjeraka. Svaki primjerak će se smatrati originalom.

Ovaj sporazum može biti potpisan kvalifikovanim elektronskim potpisom u smislu Uredbe (EU) br. 910/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. jula 2014. godine o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EC.⁸

ČLAN 24 ANEKSI

Aneksi ovog Sporazuma o zajmu čine njegov sastavni dio:

1. Formular Zahtjeva za plaćanje
2. Formular Obavještenja o potvrđivanju
3. Formular Pravnog mišljenja
4. Lista kontakata

⁸ OJ L 257, 28.8.2014, p. 73

ZA EVROPSKU UNIJU
kao Zajmodavca

potpisano u Briselu dana _____

[ime]
Član Komisije

Potpis:

_____

ZA CRNU GORU
kao Zajmoprimca

potpisano u _____ dana _____

Mr Novica Vuković
Ministar finansija Crne Gore

Potpis:

_____

ZA CENTRALNU BANKU Crne Gore
kao Agentu Zajmoprimca

dr Irena Radović
Guverner

Potpis:

_____

ANEKS 1 (a)

FORMULAR ZAHTJEVA ZA PLAĆANJE

[na memorandumu Zajmoprimca]

[datum]

Evropska komisija
Generalni direktorat za budžet
Odjeljenje E-3: Poslovi zaduživanja i pozajmljivanja
n/r: Načelniku odjeljenja
L-2920 Luksemburg

Predmet: Instrument Evropske unije za reforme i rast za Zapadni Balkan

Zahtjev za plaćanje za Ratu zajma(Određeni procenat)

Poštovani,

Pozivamo se na Uredbu (EU) 2024/1449 posebno na njen član 21, i na Sporazum o zajmu („Sporazum o zajmu“) od [datum posljednjeg potpisa Sporazuma o zajmu] između Evropske unije, koju predstavlja Evropska komisija („Zajmodavac“), i Crne Gore („Zajmoprimac“). Termini definisani u Sporazumu o zajmu imaju isto značenje i u ovom dokumentu.

Potvrđujemo da su relevantni kvalitativni i kvantitativni koraci navedeni u Odluci Komisije o sprovođenju na zadovoljavajući način ispunjeni i ovim putem zahtijevamo isplatu iznosa od EUR [maksimalan iznos koji Zajmoprimac treba dodatno da prenese na EWBJF kako je navedeno u Odluci Komisije o sprovođenju]. Dostavili smo odgovarajuće obrazloženje za ovaj zahtjev za isplatu. Potvrđujemo da mjere povezane sa prethodno zadovoljavajuće ispunjenim kvalitativnim i kvantitativnim koracima nijesu poništene⁹.

1. Dostavićemo kopiju Aranžmana o doprinosu koji pokriva ratu zajma i prenijećemo ratu zajma na EWBJF po prijemu zahtjeva za isplatu od strane Menadžera fonda.Ovim neopozivo zahtijevamo da se Rate zajma isplaćuju u skladu sa Sporazumom o zajmu pod sljedećim uslovima:
  - a. Ukupan iznos glavnice Rate zajma: u iznosu do EUR [xxx = maksimalan iznos zajma koji Zajmoprimac mora dodatno prenijeti na EWBJF u skladu sa

⁹ Za prvi zahtjev za plaćanje molimo da izbrišete ovu rečenicu

Odlukom Komisije o sprovođenju. Zahtijevamo Troškove finansiranja, Troškove upravljanja likvidnošću i Troškove usluga za Ratu zajma na osnovu Metodologije raspodjele troškova.

- b. Datum dospjeća Rate zajma ne može biti duži od 40 godina sa amortizovanom otplatom glavnice koja počinje nakon grejs perioda od 10 godina.
- c. Rata zajma će se isplatiti jednokratno ili u nekoliko Tranši.

2. Potvrđujemo i slažemo se da će Isplata biti u skladu sa i pod uslovom da:

- a. Zajmodavac bude u svakom trenutku zadovoljan da su mu odgovarajuća sredstva dostupna od strane ugovornih strana na međunarodnim tržištima kapitala pod uslovima koji su za njega prihvatljivi;
- b. je Zajmodavac prethodno putem Instrumenata finansiranja dobio sredstva tražena u ovom Zahtjevu za plaćanje. Neopozivo se obavezujemo da ćemo platiti sve naknade, troškove i izdatke, uključujući, ako je primjenjivo, troškove raskida i Troškove upravljanja likvidnošću, izračunate u skladu sa Metodologijom raspodjele troškova. Neopozivo se obavezujemo da snosimo troškove sprovođenja, kao i sve naknade koje proizilaze u vezi sa sprovođenjem EWBIF-a, u skladu sa njegovim Opštim uslovima.
- c. se izda Obavještenje o potvrđivanju od strane Zajmodavca, u dogledno vrijeme.
- d. Zajmodavac je primio od Zajmoprimca kopiju potpisanog Aranžmana o doprinosu, koji pokriva isti iznos kao i ovaj Zahtjev za plaćanje.

3. Potvrđujemo da:

- a. Lista ovlašćenih potpisnika koju je u ime Zajmoprimca poslao ministar finansija [datum] ostaje važeća i primjenjiva.
- b. Nije se desio nijedan događaj koji bi učinio netačnom bilo koju izjavu datu u pravnom mišljenju izdatom [datum].
- c. Nije se desio Događaj neizmirenja obaveza.

[Ovlašćeni potpis]

Primjerak:

Centralnoj banci Zajmoprimca

ANEKS 1 (b)

FORMULAR ZAHTJEVA ZA PLAĆANJE

[na memorandumu Zajmoprimca]

[datum]

Evropska komisija

Generalni direktorat za budžet

Odjeljenje E-3: Poslovi zaduživanja i pozajmljivanja

n/r: Načelniku odjeljenja

L-2920 Luksemburg

Predmet: Instrument Evropske unije za reforme i rast za Zapadni Balkan

Zahtjev za plaćanje za Ratu zajma

Poštovani,

Pozivamo se na Uredbu o instrumentu za reforme i rast za Zapadni Balkan, posebno na njen član 21, i na Sporazum o zajmu („Sporazum o zajmu“) od [datum posljednjeg potpisa Sporazuma o zajmu] između Evropske unije, koju predstavlja Evropska komisija („Zajmodavac“), i Crne Gore („Zajmoprimac“). Termini definisani u Sporazumu o zajmu imaju isto značenje i u ovom dokumentu.

Potvrđujemo da su relevantni kvalitativni i kvantitativni koraci navedeni u Odluci Komisije o sprovođenju na zadovoljavajući način ispunjeni i ovim putem zahtijevamo isplatu iznosa od EUR [maksimalan iznos koji Zajmoprimac treba dodatno da prenese na EWBIF kako je navedeno u Odluci Komisije o sprovođenju]. Dostavili smo odgovarajuće obrazloženje za ovaj zahtjev za isplatu. Potvrđujemo da mjere povezane sa prethodno zadovoljavajuće ispunjenim kvalitativnim i kvantitativnim koracima nisu povučene. Dostavili smo odgovarajuće obrazloženje za ovaj zahtjev za isplatu. Potvrđujemo da mjere povezane sa prethodno zadovoljavajuće ispunjenim kvalitativnim i kvantitativnim koracima nijesu poništene¹⁰.

1. Ovim neopozivo zahtijevamo da se Rate zajma isplaćuju u skladu sa Sporazumom o zajmu pod sljedećim uslovima:
  - a) Ukupan iznos glavnice Rate zajma: u iznosu do EUR [xxx = maksimalan iznos zajma koji Zajmoprimac mora dodatno prenijeti na EWBIF u skladu sa Odlukom Komisije o sprovođenju].
  - b) Zahtijevamo Troškove finansiranja, Troškove upravljanja likvidnošću i Troškove usluga za Ratu zajma na osnovu Metodologije raspodjele

¹⁰ Za prvi zahtjev za plaćanje molimo da izbrišete ovu rečenicu

troškova.

- c) Datum dospjeća Rate zajma ne može biti duži od 40 godina sa amortizovanom otplatom glavnice koja počinje nakon grejs perioda od 10 godina.
- d) Rata zajma će se isplatiti jednokratno ili u nekoliko Tranši.

2. Potvrđujemo i slažemo se da će Isplata biti u skladu sa i pod uslovom da:

- a) Zajmodavac bude u svakom trenutku zadovoljan da su mu odgovarajuća sredstva dostupna od strane ugovornih strana na međunarodnim tržištima kapitala pod uslovima koji su za njega prihvatljivi;
- b) je Zajmodavac prethodno putem Instrumenata finansiranja dobio sredstva tražena u ovom Zahtjevu za plaćanje. Neopozivo se obavezujemo da ćemo platiti sve naknade, troškove i izdatke, uključujući, ako je primjenjivo, troškove raskida i Troškove upravljanja likvidnošću, izračunate u skladu sa Metodologijom raspodjele troškova. Neopozivo se obavezujemo da snosimo troškove sprovođenja, kao i sve naknade koje proizilaze u vezi sa sprovođenjem EWBIF-a, u skladu sa njegovim Opštim uslovima.
- c) se izda Obavještenje o potvrđivanju od strane Zajmodavca, u dogledno vrijeme.

3. Potvrđujemo da:

- a) Lista ovlašćenih potpisnika koju je u ime Zajmoprimca poslao ministar finansija [datum] ostaje važeća i primjenjiva.
- b) Nije se desio nijedan događaj koji bi učinio netačnom bilo koju izjavu datu u pravnom mišljenju izdatom [datum].
- c) Nije se desio Događaj neizmirenja obaveza.

[Ovlašćeni potpis]

Primjerak:

Centralnoj banci Zajmoprimca

ANEKS 2
FORMULAR OBAVJEŠTENJA O POTVRDI
GENERALNI DIREKTORAT EVROPSKE KOMISIJE ZA BUDŽET

Upravljanje imovinom i rizicima

Zaduživanje i pozajmljivanje
{Unijeti kontakt detalje Zajmoprimca}

Predmet: Isplata Rate zajma ili Tranše u iznosu od [xxx] EUR u skladu sa Uredbom o instrumentu za reforme i rast za Zapadni Balkan

Poštovani,

Pozivamo se na Sporazum o zajmu od [unijeti datum oslednjeg potpisa Sporazuma o zajmu] između Evropske komisije („Zajmodavac“) koja djeluje u ime Evropske unije i Crne Gore („Zajmoprimac“) maksimalnog iznosa od [xxx] EUR („Sporazum o zajmu“). Termini definisani u Sporazumu o zajmu imaju isto značenje i ovdje.

U skladu sa Zahtjevom za plaćanje od [unijeti datum], uslovi Isplate su sljedeći:

Iznos glavnice	EUR [xxx]
Iznos neto isplate	EUR [xxx]
Datum isplate	[unijeti datum]
Datum dospijeća	[unijeti datum]
Datumi plaćanja kamate	Godišnje na dan [unijeti datum]
Datum prvog plaćanja kamate	[unijeti datum]
Rokovi dospijeća	[unijeti datum]
Period kamate	[unijeti datum]

Primjenljiva Konvencija o računanju dana je *Actual/Actual* (ICMA), nakon neprilagođenog [osim ako nije drugačije naznačeno].

U skladu sa članom 8 (7) Sporazuma o Zajmu, u prilogu možete naći raspored plaćanja zajma u kome su navedeni Rokovi dospijeća i iznosi otplate glavnice.

EVROPSKA UNIJA

koju predstavlja

EVROPSKA KOMISIJA

Prilog: Raspored plaćanja zajma

Primjerak: Centralnoj banci Zajmoprimca

ANEKS 3

FORMULAR PRAVNOG MIŠLJENJA

ZAŠTITNIK IMOVINSKO PRAVNIH INTERESA CRNE GORE

(izdati na zvaničnom memorandumu Zaštitnika imovinsko pravnih interesa Crne Gore [korisnika na Zapadnom Balkanu])

[*mjesto, datum*]

Evropska komisija
Generalni direktorat za proširenje i istočno susjedstvo
Odjeljenje A-2 – Strateško programiranje i performansi
1040, Brisel

Vezano za: Sporazum o zajmu između Evropske unije (kao Zajmodavca) i [korisnika na Zapadnom Balkanu] (kao Zajmoprimca) i Centralne banke [korisnika na Zapadnom Balkanu] (kao finansijskog agenta Zajmoprimca) za maksimalni iznos od [xxx] EUR

Poštovani,

U svojstvu Zaštitnika imovinsko pravnih odnosa Crne Gore, pozivam se na gore navedeni Sporazum o zajmu od [datum potpisa od strane Zajmoprimca] i njegove Aneксе koji čine njegov sastavni dio (u daljem tekstu zajedno „**Sporazum o zajmu**“) između Evropske unije (u daljem tekstu „**Zajmodavac**“) i Crne Gore (u daljem tekstu „**Zajmoprimac**“) i Centralne banke Crne Gore kao finansijskog agenta Zajmoprimca za maksimalni iznos od [xxx] EUR.

Garantujem da sam u potpunosti nadležan da izdam ovo pravno mišljenje u vezi sa Sporazumom o zajmu u ime Zajmoprimca.

Pregledao sam originale ili kopije potpisanih verzija Sporazuma o zajmu. Takođe sam ispitao relevantne odredbe nacionalnog zakonodavstva i međunarodnog prava koje se primjenjuje na Zajmoprimca i Centralnu banku Crne Gore, ovlašćenja potpisnika i druge dokumente koje sam smatrao neophodnim ili odgovarajućim. Štaviše, sproveo sam takve druge istrage i pregledao sva pravna pitanja za koja sam smatrao da su relevantna za mišljenje koje je ovdje izraženo.

Pretpostavio sam (i) originalnost svih potpisa Zajmodavca i usklađenost svih kopija sa originalima, (ii) sposobnost i ovlašćenje za sklapanje Sporazuma o zajmu i njihovo važeće ovlašćenje i potpisivanje od strane Zajmodavca i (iii) validnost, obavezujući efekat i primjenljivost Sporazuma o zajmu za svaku Stranu prema zakonu Unije i, isključivo tamo gdje zakon EU ne govori o određenom pitanju, luksemburškom pravu.

Izrazi koji se koriste a nijesu definisani u ovom mišljenju imaće značenje dato u Sporazumu o zajmu.

Ovo mišljenje je ograničeno na zakon Crne Gore kakav je na datum sačinjavanja ovog mišljenja.

S obzirom na gorenavedeno, mišljenja sam da:

1. U skladu sa zakonima, propisima i pravno obavezujućim odlukama koje su trenutno na snazi u Crnoj Gori, Zajmoprimac se potpisivanjem Sporazuma o zajmu od strane Mr Novice Vukovica, ministra finansija valjano i neopozivo obavezao da će ispuniti sve svoje obaveze po istom.
2. Potpisivanje, dostavljanje i izvršenje Sporazuma o zajmu od strane Zajmoprimca: (i) su propisno ovlašćeni svim neophodnim saglasnostima, radnjama, odobrenjima i ovlašćenjima; i (ii) ne krše nijedan važeći propis ili odluku bilo kog nadležnog organa ili bilo koji međunarodni sporazum ili ugovor koji ga obavezuje.
3. Ništa u ovom Sporazumu o zajmu nije u suprotnosti i ne ograničava prava Zajmoprimca da izvrši tačno i djelotvorno plaćanje bilo koje dospjele sume za glavnice, kamatu ili druge troškove prema Sporazumu o zajmu.
4. Sporazum o zajmu je u odgovarajućoj pravnoj formi prema zakonu Crne Gore za izvršenje u odnosu na Zajmoprimca. Izvršenje Sporazuma o zajmu ne bi bilo u suprotnosti sa obaveznim odredbama zakona Crne Gore, pravnog poretka [Crne Gore međunarodnim ugovorima ili opšteprihvaćenim principima međunarodnog prava koji obavezuju Zajmoprimca.
5. Nije neophodno da bi se obezbijedila zakonitost, validnost ili prinudnost Sporazuma o zajmu da je zaveden, evidentiran ili upisan u bilo kom sudu ili organu u Crne Gore.
6. Nikakvi porezi, dažbine, naknade ili druge namete koje nameće Crne Gore ili bilo koji njegov poreski organ se ne plaćaju u vezi sa potpisivanjem i izvršenjem ovog Sporazuma o zajmu i sa bilo kojim plaćanjem ili prenosom glavnice, kamate, provizija i ostalih iznosa dospjelih po Sporazumu o zajmu.
7. Nijesu potrebna nikakva ovlašćenja za kontrolu kursa i ne plaćaju se naknade ili druge provizije na prenos bilo kog iznosa dospjeelog prema Sporazumu o zajmu.
8. Guverner Centralne banke Crne Gore dr Irena Radović,], propisno je ovlašćen da potpiše Sporazum o zajmu shodno članu 45 (1) (2) Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („SL CG“ 40/10, 6/13, 70/17, 125/23) i član 8 (1) Statuta Centralne banke Crne Gore (SI CG78/24).

Potpis Sporazuma o zajmu od strane dr Irena Radović, guvernera Centralne banke Crne Gore prema gorenavedenim članovima i respektivnog zakona i statuta , pravno i valjano obavezuje Centralnu banku Crne Gore.

9. Izbor zakona Unije i, isključivo tamo gdje pravo EU ne govori o određenom pitanju, luksemburškog prava kao mjerodavnog prava za Sporazum o zajmu je važeći izbor zakona koji obavezuje Zajmoprimca i Centralnu banku Crne Goreu skladu sa zakonom Crne Gore].

10. U skladu sa članom 20 Sporazuma, Zajmoprimac se pravno, efektivno i neopozivo podvrgnuo isključivoj nadležnosti Suda pravde Evropske unije u vezi sa Sporazumom o zajmu i svaka presuda ovog suda bi bila konačna i sprovodi se u Crnoj Gori.
11. Ni Zajmoprimac ni bilo koja njegova imovina ne uživaju imunitet na osnovu suvereniteta ili na drugi način od nadležnosti, zaplijene – bilo prije ili poslije presude ili izvršenja u vezi sa bilo kojom radnjom ili postupkom u vezi sa Sporazumom o zajmu.
12. Potpisani Sporazum o zajmu je u skladu sa svim domaćim ustavnim zahtjevima da Sporazum o zajmu bude operativan kao stvar zakona Crne Gore i da bude obavezujući za Zajmoprimca i Centralnu banku Crne Gore i da je sačinjen u skladu sa sa Crne Gore].
13. Sporazum o zajmu je zaključen u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti Crne Gore za 2025. godinu (SL CG br. 11/2025, od 10.02.2025.) i Odlukom o zaduživanju za 2025. godinu (SL CG br. 11/2025, od 10.02.2025.)
14. U zaključku, Sporazum o zajmu je propisno potpisan u ime Zajmoprimca i sve obaveze Zajmoprimca u vezi sa Ugovorom o zajmu su važeće, obavezujuće i izvršne u skladu sa njihovim uslovima i ništa više nije potrebno da bi se isti ostvario.
15. U prilogu su nezvanični prevodi na engleski jezik relevantnih odredbi važećeg zakonodavstva Crne GoRE na osnovu kojih je izdato gorenavedeno mišljenje. Takav zakon je na snazi i na dan izdavanja ovog mišljenja.

Zaštitnik imovinsko pravnih odnosa Crne Gore

ANEKS 4

LISTA KONTAKATA

Za Zajmodavca:

Evropska komisija

Generalni direktorat za proširenje i istočno susjedstvo

Odjeljenje B-4, Crna Gora, Bosna i Hercegovina

Za: Šef odjeljenja

1040, Brisel

Barbara Jesus-Gimeno Barbara.JESUS-GIMENO@ec.europa.eu

Odjeljenje A-2 „Strateško programiranje i performansi “

Alessandro Cascavilla Alessandro.CASCAVILLA@ec.europa.eu

Evropska komisija

Generalni direktorat za budžet –

Odjeljenje F-1 „Poslovi zaduživanja i pozajmljivanja“

n/r: Šef odjeljenja

L-2920 Luksemburg

Christian Engelen

Christian.ENGELEN@ec.europa.eu

Thilo Sarre

Thilo.SARRE@ec.europa.eu

Za Zajmoprimca:

Ministarstvo finansija

Ministarstvo finansija Crne Gore

n/r:g-din Novica Vuković

Ministar finansija

Stanka Dragojevića 2, 81 000 Podgorica, Crna Gora novica.vukovic@mif.gov.me

Uz primjerak za:

Centralnu banku Crne Gore

n/r:dr Ireni Radovic

Guverneru ili Viceguverneru

Svetog Petra Cetinjskog br. 6, 81 000 Podgorica Crna Gora